

VAJDÁCSKAI REF. EGYHÁZ
Jel: 2:10.
LELKÉSZI HIVATALA

AZ ALSÓZEMLENI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1916. ÉVI ÁPRILIS HÓ 27. ÉS 28.
NAPJAIN SÁROSPATAKON TARTOTT
TAVASZI RENDES KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE:

JANKA KÁROLY
EGYHÁZMEGYEI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ.

XLIII. FÜZET.

SÁROSPATAK
NYOMATOTT A REF. FŐISKOLA KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
1916

AZ ALSÓZEMPLENI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE 1916.
ÉVI ÁPRILIS HÓ 27. ÉS 28. NAPJAIN SÁROSPATAKON
TARTOTT KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen voltak:

Bálint Dezső,
esperes.

Meczner Béla,
egyházmegyei gondnok

elnöklete alatt

Hézszer Emil
Máthé Gyula
Keresztúry József
Bartha József
Miskolczi Endre
Pálóczy József
papi

id. Miklós Béla
Tolcsvai Nagy Barna
Dr. Kovács Gábor
Sebeő Gyula
Gortvay Aladár
Dr. Kiss Sándor
világi

tanácsbírák.

Janka Károly
Gecse Lajos
papi

Dr. Vitányi Miklós
Dr. Asztalos Kálmán
világi

jegyzők.

Ifj. Bálint Dezső ref. lelkész jegyzőhelyettes, Zitás Bertalan ref. lelkész, egyházmegyei pénztárnok; dr. Szánthó Elek egyházmegyei ügyész; Gagyí Károly, Matusz Mihály, Homoky György tanító-képviselők.

Bacskay Károly, Batta János, Csontos Gábor, Danyi József, Éles István, Farkas Lajos, Halmy Miklós, Haraszty Károly, Hazay Béla, Horváth Győző, Kajdy Menyhért, Karászy Benő, Kazay Sándor, Kenyeressy Arpád, Kertész István, Köröskényi István, Kőrössy György, Kun Zoltán, Molnár Ferenc, Móricz István, Rozgonyi Sándor, Sallay Sándor, Sáfár István, Sütő Kálmán, Solymossi József, Székely Imre,

Szinyéri György, Szöllőssy József, Tóth Ferenc, Tóth Kálmán, Verebélyi Dezső lelkészek, Takács Béla h. lelkész, Bodnár Lajos, Csatáry Jenő, Janka Péter, Pungur Béla, Verebélyi Barna, Vitkay Bertalan s. lelkészek. György Károly a cigándi, Móricz T. Albert a láczaí, Király Balázs a nagyrozvágyi, Csiger Sámuel a sajjóhidvégi, Kató János a semjéni egyház képviselői, a főiskola több tanára és nagyszámú érdeklődő közönség.

I. Közgyűlési ügyek.

1. Bálint Dezső esperes buzgó könyörgésben kérvén harci fegyvereinkre a döntő diadalt, az ezerszer ezernyi sebek gyógyítását, a tomboló vihar szárnyainak elülését, bajvívó hőseink győzedelmes, boldog visszatérését, tanácskozásaink megáldatását.

Meczner Béla egyházmegyei gondnok, — tekintettel a bő tárgysorozatra, a szőnyegre kerülő ügyek nagyfontosságára — ezúttal nem kívánván szemlét tartani a napi kérdések felett, néhány hatásos, lelkesítő szóval a gyűlést megnyitja.

2. A gyűlést vezető egyházmegyei gondnok felhívja papi főjegyzőt a gyűlést alkotó tagok neveinek felolvasására, az egyházak megjelent képviselőit pedig megbízóleveleik bemutatására.

Ezeknek megtörténtével a megjelent tagok, valamint szabályszerű megbízó leveleik alapján az egyházak képviselői igazoltattak, a gyűlésről részint betegségük, részint megjelenésüket gátló egyéb akadályok miatt elmaradt tagok távolléte pedig írásbeli jelentéseik alapján igazoltnak vétetett.

3. Miskolczy Endre lelkészi tanácsbíró papi aljegyzői állásáról való lemondását bejelenti.

Egyházmegyei közgyűlés a megüresedett papi aljegyzői állásra a szavazást május hó

25-ére kitűzött határidőre azzal rendeli el, hogy a beérkezett szavazatok felbontásával s a netalán szükségessé váló szűkebb szavazás körüli intézkedések megtételével az egyházmegyei elnökség vezetése alatt egyházmegyénknek a tavaszi egyházkerületi gyűlésre kiküldendő képviselőit bizza meg.

4. Lelkészi főjegyző jelenti, hogy az egyik papi aljegyzői állás üresedésben lételemre, az egyik világi jegyző hadba vonultára, valamint a gyűlést közvetlenül megelőzőleg történt költözködéséből előállott zavaros körülményeire való tekintettel több szőnyegre kerülő ügy előadására és jegyzői helyettesítésre ifj. Bálint Dezső királyhelmei lelkészt kérte fel.

Egyházmegyei közgyűlés lelkészi főjegyző jelentését helyeslőleg tudomásul vévén, ifj. Bálint Dezső a jegyzői karban helyet foglal.

5. Esperes jelenti, hogy Janka Károly Cigándra, Verebélyi Dezső Semjénbe, Haraszty Károly Bacskába lelkészekké, — Móré Ilona Sajókesznyétenbe, Fodor Károly Lácára tanítókká megválasztattak.

Egyházmegyei közgyűlés nevezett lelkészeket és tanítókat jögerőre emelkedett megválasztásuk alapján hivatalukba beerősíti, egyidejűleg Fodor Károlytól a hivatalos esküt kiveszi.

6. Esperes felolvassa az egyházmegye múlt évi állapotáról szóló következő jelentését:

Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

A hála érzése fogja el lelkemet ebben az ünnepélyes pillanatban, midőn azért gyűltünk össze a tudománynak ezen felszentelt csarnokában, hogy itt együtt tanácskozzunk s munkáljuk anyaszentegyházunk előmenetelét, virágzását. Hálával borulok le a mi megtartó Istenünk előtt, midőn ily szép számban üdvözölhetem egyházmegyénk derék papikarát s egyházunk buzgó világi tagjait.

Ha valaha, úgy most van nagy szükségünk szent vallásunk űr-állóra. Ezért is legyen hála a jóságos Istennek, hogy ebben megáldott minket gazdagon.

Válságos napokat élünk. Az áldatlan tusa, mely már huszadik hónapja tart, még mindég lángokban tartja a világot. Országok pusztulása, trónok összeomlása, fejedelmek menekülése, milliók hőshalála jelzi ama gigászi harcot, melyet népek, nemzetek milliói vívnak egymás ellen. Hála a dicsőség Istenének, hogy még mi itt vagyunk, a Kárpát szent bércén nem vett hatalmat a vandál nép millióinak romboló fegyvere. Vérrel szerzett hazánk földjéből még egy talpalatnyi sincs a barbár ellenség kezében.

Hála a felettünk űrködő Istennek, hogy hős seregeink még mindég dicsőségesen haladnak előre s tiporják az ellent, kiknek egyedüli törekvésök, hogy magyar nemzetünket eltiporják s rab-szolgaságba hajtsák, hazánk földjét pusztává, kietlenné tegyék.

De hála mindenek felett azért, hogy anyaszentegyházunk mindezideig érintetlenül maradt, sértetlenül s szilárdan áll, mint szikla tenger hullámai között. Istennek hála azért is, hogy a méltó kétség, aggodalom között is velünk volt a mi jóságos Atyánk, velünk volt vigasztalásával, nem hagyott a kétségek közt elmerülni, adott erőt mindnyájunknak, hogy megálljunk őrhelyünkön s ne engedjük, hogy legféltettebb kincsünk, anyaszentegyházunkon a pokol kapui vegyenek diadalt.

Nagytitst. Egyházmegyei Közgyűlés! A világháború második esztendeje is immár vége felé jár. Kétszer láttuk már ebben a levélhullást, virágfakadást, de a béke szellőjét még csak lenge-dezni sem érezzük. Még csak előhírnöke sem annak a békének, mely után népek és nemzetek milliói epedeznek, elleneink is imádkoznak. Meddig tart még ez áldatlan tusa? A beláthatatlan jövő titka. Még csak sejtelmünk sincs róla, mi vár hazánkra, népére mindnyájunkra s annyi vihart kiállott anyaszentegyházunkra. Mi csak annyit tudunk, mi a mi kötelességünk, a mi legszentebb kincseink védelmében. Az, hogy mint eddig, ezután is tegyük, végezzük kitartással, Istenben vetett erős hittel, bizodalommal, hazánk, egyházunk iránt tartozó fiui kötelességünket.

Örömmel teszek róla jelentést, hogy ebben a világváradásban egyházunkat még nem érte semmi nagyobb károsodás. Ha talán e rendkívüli körülmények között az egyházi élet nem mutat a régiekhez hasonló elevenséget, annak oka mindnyájunk előtt ismeretes, természetes. Annyit általánosságban jelezhetek,

hogy úgy a papi, mint a tanítói kar hivatasa magaslatán állott, teljes készséggel, hő szeretettel tett eleget mindenben mindenütt alkalomszerűen, legszentebb kötelességének, hazafiságának. Megragadó bizonyosága ennek az az áldozatkészség, fáradthatatlanság, amelyet kifejtettek küzdő hadfiainkkal szemben, kiket szeretet-adormányokkal, olvasmányok s mindenek felett imakönyvekkel láttak el. Lelkészeink egy része már 2-ik esztendőre helyettesíti harctérre szólított tanítóinkat.

Fájdalommal kell megemlékeznem azon veszteségről is, amely egyházmegyénket — két lelkésztársunk halálával — oly érzékenyen sújtotta. Ez év első napjain rövid szenvedés után szólította el az Úr a Jánosi szelidségű, Pál apostoli buzgóságú: Abaházy Józsefet, az alsóliszkai egyház agg szolgáját s e hó 9-én hosszabb, kínos szenvedés után hunyt el 68 éves korában, a mi szeretett barátunk: Nagy Károly szomatori lelkész. Könnyeinkkel adóztunk mindkettőnek ravatalánál s kísértük örök nyugvó helyökre az Úrnak eme sáfárait, akik lelkők teljes odaadásával munkálkodva töltötték be azt a helyet, hová a sors, mint őrállókat hívta el. Őrizzük meg kegyelettel emléköket!

Az istenitisztelek ünnep és vasárnapokon d. e. és d. u. egyházi beszédekkel tartatnak; hétköznapokon reggel, kivétel nélkül minden egyházban A háború kezdetétől fogva legtöbb helyen d. u. is a jelen válságos időkhöz viszonyítva alkalmi könyörgéssel, miket a hívek lelki szükségletöknek megfelelően szép számmal látogatnak.

Amennyiben gyülekezeteink kizárólag magyar ajkuak: istenitiszteleteink kivétel nélkül anyanyelvünkön tartatnak.

Az uri szent vacsora évenként minden anyaegyházbau, a törvényben előirt kihirdetés és szokásos előkészület után: 6-szor szolgáltat ki; nem különben a leányegházakban is.

A konfirmációra a növendéket a legtöbb helyen a lelkész készíti elő. A hit-erősítés ünnepi szertartással folyik le mindenütt a templomban. Némely helyen konfirmációi emléklapot és bibliát kapnak a konfirmándusok. Az előkészítés ideje némely helyen húsvét- és pünkösd közt történik. Legtöbb egyházunkban betartatik az egyh.-kerületünk ama statutuma: a hit-erősítési cselekmény a nyári vizsgágot követő vasárnap ejtetik meg.

A fi- és leány felnőtt ifjak még néhány helyen részesülnek vasárnapi vallásos oktatásban. Némely helyen a vallásoktatást a gazdasági, vagy ismétlő iskolákban végzik a lelkészek.

A házassulók közül többen mellőzik az egyházi kihirdetést,

de arra nem volt eset ez év folyamán, hogy egyházi megáldás nélkül indultak volna az élet új útjára. A vegyes házásoknál születendő gyermekek vallására nézve köttetett megegyezés, még pedig javunkra 12 esetben, kárunkra pedig 7 esetben. Semmi kétségünk, hogy a lelkészek és presbiterek minden lehetőt elkövettek a bajok megszüntetésére.

A vasárnap és ünnepi munkaszünet, mint az Úrnak parancsolatja: átment híveink lelkébe; ebben a rendkívüli időben azonban végeztek egyes helyeken csendesebb, másokat nem zavaró munkát, mit az államkormány is megengedett.

Örömmel jelenthetem, miszerint felekezeti sérelem egy helyen sem fordult elő egyházmegyénkben.

Felekezetnélkülivé senki sem lett.

A temetők kivilágítása szinte közzokássá vált, különösen városainkban, aminek oka mindenek felett a vegyes házasság. Búcsúra járók nincsenek híveink között, vagy legalább nem vetünk ilyen irányu bejelentést.

Több egyházunkban intézményileg van gondoskodva a szegényekről, segélyre szorult betegekről, az u. n. szegényházak fentartásával s a nőegyletek keresztyéni munkás szeretetével. Több helyen a község gondoskodik szegényeiről.

Lelkészeink — ahol szolgálatukat igénybe veszik — mindenütt kikísérik halottainkat örök nyugó helyeire.

Egyházi éneklés szépítése szempontjából több helyen énekarunk van, bár ennek működése a háború miatt sok helyen szünetel. Olvasó-egyletünk van: Taktaharkányban, S.-hidvégen, Gesztelyen, Tállyán, Mádon. Ifjúsági egylet: S.-hidvégen, Golopon, Királyhelmeceken, Tokajban, Erdőhorvátiban. Nőegylet van; Sárospatakon, Tállyán.

Az egyházközségek tagjainak áldozatkészsége általában szép mértékben nyilatkozott meg, különösen háborús célokra. Az Isten dicsőségére beszolgáltatók részletes adományokról a püspöki jelentés fog beszámolni. Megemlékezésre méltó Sárospatak, mely pár száz koronára tehető egész évi perselypénzét a háború okozta inségeseknek engedte át. Tiszaluc sebesült katonák részére 233 K-t; Ond jelentékeny összeget hazafias célokra; Golop háborús célokra pénzt, ágy-, ruhaneműt és élelmet; Mád pénzt, Csobaj orgonára 700 K-t; Taktakenéz pénzt háborús célra; Karcsai egyház 801 K-t; Lukai egyház 412 K-t; Semjén 203 K-t; Ricse 433 K-t; Cigánd 797 K-t; T.-karád 442 K-t; Karos 166 K-t; N.-rosvágy

491-85 K-t; K.-rosvágy 254 K-t; Örös 390 K-t; Laca 642 K-t; Tokaj szintén pénzt; Tolcsva 202-01 K; Olaszliszván perselypénzt; K.-géres Isten dicsőségére 757 K-t; Vajdácská 707-60 K-t Isten dicsőségére. Kár, hogy az egyh. látogatási jvkbe csak az említett egyházak adományai vannak feljegyezve. Kívánatos volna, hogy a megfelelő 14. pontba legalább a különféle adományok összege lenne bevezetve. A részletes kimutatás, mint fentebb jeleztem: a püspöki jelentésben.

A presbitérium minden egyházban szabályszerűen van szervezve. A presbitérium-közgyűlés határozatai mindenütt jegyzőkönyvetnek, vagy a gyűlésből kinevezett alkotó-tagok által, vagy pedig a következő gyűlés alkalmával az egész presbitérium által. A jegyzőkönyvek, illetőleg határozatok a legtöbb helyen kötött könyvbe iratnak. A presbiterek egyházi törvényeink értelmében meghívóval, a tárgyak megjelölésével hivatnak meg a gyűlésbe. Presbiterekké az egyháznak vallásos buzgóságáról, áldozatkészségéről ismert tagjai választatván meg, mint ilyenek híven teljesítik az egyház javát munkáló kötelességeiket s támogatják a lelkeszt igaz és fontos ügyeik keresztülvitelében.

Minden egyháznak meg van ládája, vasszekrénye, amelyben úrasztali edényeit, terítékeit, értékesebb okmányait tartja. Kivételesen, a paróchián van elhelyezve. A püspöki, esperesi körlevelek minden egyházban megőrizve. A paróchiális könyvtárba s a törzskönyvbe mindenütt bevezetve a könyvtárt illető könyvek.

Egyházaink anyakönyvei mindenütt rendben vannak, vezetnek. Az egyházlátogatóság által ellenjegyeztettek.

Posta- és iktatókönyv minden lelkési hivatalban van.

Az egyházközség régi értékes könyvei, gondnoki számadásai, alapító-levelei, fontos okiratai, régi becses szentedényei, ingóságai jegyzékbe vannak véve s ahol arra szükség volt, bejegyezve s kellő gondozás alatt.

A legtöbb egyháznak vagyoneleltára 2 példányban az esperesi hivatalnál van, több egyház, amennyiben szükség volt rá, kikérte, magához vette. Az egyházközségek számadásainak másodpéldányait az egyházlátogatóság vette magához, áttette vizsgálat céljából a járás számvevőségéhez.

Az egyházi épületek állapotáról a következő jelentést tehetem: Sóstófalván a lehető legrosszabb karban van a tanítói lak. A háború végeztével okvetlenül belekezd az építkezésbe, amelyre már idáig is van egy kevés pénze. Alsódobszán szintén a tanítói

lakás rossz. Taktaharkányban az énekvezér-tanító lakása vár javításra. Ujcsanálson a lelkészlak van gyenge karban. Gesztelyen a tanítói lak türhetlen, rossz állapotban; Berzéken az összes egyházi épületek elavúltak. Kikerülhetetlen az újraépítés; Ondon még mindég építetlen az új iskola s így a régi tanterem nem volt átalakítható, hogy a szűk tanítói lakhelyiséget kissé lakályosabbá tegye. Tállyáról nincs panaszos bejelentés, de a díszes iskola tözsomszedságában bizony-bizony ráférne a paplakra is egy kis esztetikus újhodás. Tiszaladányon a lelkészlak kívánja a javítást, mit az egyház tökesegélyből fog eszközölni. Kisrozvágyon az iskola újra fedendő. Örösön az épületek általában rossz karban vannak. Lácán az iskolaépület rossz. Tolcsván újra fedendő az iskola. Vámosújfalun a lelkészlak van gyenge állapotban; B.-olasziban paróchia átalakításra vár; Makkoshotykán a templom avúlt el teljesen, a maroknyi gyülekezet szegénysége miatt még csak szó sem lehet az újraépítésről, hasonló az eset a kenézlői egyházban is. Bodrogfalászon úgy a lelkézi, mint a tanítói istállók fedele rossz. Bodrogkeresztúron a templom újra fedendő. Szomotoron romban minden egyházi épület. Leleszen az előkönyörgő konyhaépülete rozoga állapotban. Királyhelmeceen paróchiális melléképületek várnak újításra. B.-szentesen a paróchiális épületek javítandók. A.-bereckiben csak a háború késlelteti a paróchia újjáépítését s legalább is így Perbenyiken is.

Különben az épületek mindenütt teljes értékben vannak biztosítva tűzkár ellen.

Kisebb nagyobb mértékben minden egyháznak van hasznot hajtó ingatlansága. Sajnos, hogy a földbirtok majd mindenütt haszonbérbe adva s így természetesen nem hozza azt a tiszta jövedelmet, mintha házilag kezelnék s a hivek jószántukból maguk végeznék a földművelési munkálatot. Különben a jövedelmek elég pontosan befolytak, szolgáltatnak be az egyház pénztárába

Az egyházközség összes ingatlanai az egyház nevéen állanak, s telekkönyvileg biztosítva vannak.

A belhivatalnokok fizetése majd mindenütt pontosan be lett szolgáltatva, kivéven Tiszalucot, hol a hátrálék 450 korona, a háború, illetőleg a hadbavonultak miatt; Legyesbényén nem folyt be a lelkész és tanító fizetése, hátrálék kimutatva nincs. Némi hátrálék van kint Taktakenézen. Örösön 8 adófizető van hátrálékban, ezek közül egy adófizető állandóan megtagadja adója kifizetését, ez ellen egyházlátogatóság elrendeli a törvényes formák között

végrehajtási eljárást. Keresztülvitelére anyagi felelősség terhe alatt presbiteriumot bízta meg, kik a renitens egyháztagot bejelentették az esperesi hivatalhoz s végrehajtási eljárás a királyhalmeci szolgabírótság által megindított. — Papi fizetés nem folyt be teljesen Lácán sem. Kiskövesden a lelkész fajárandósága van kint.

Az egyházlátogatási jegyzőkönyv bejegyzése szerint egyházi adókönyvecskével minden egyháztag el van látva.

Több-kevesebb tőkepénze majd minden egyháznak van. A legtöbb pénzügyi gyümölcsötetéssel, vagy egyeseknek kiadva kellő biztosítás mellett. Több egyház jegyzett hadi-kölcsönt is.

A magtár intézmény úgy látszik kihalóban van. A mezőzombori egyháznak van még árpa-magtára. A magtártőkék beleolvastva az egyh. pénztárába.

Vajdácskának van 39 métermázsa életneműje. Megyaszón szintén van még magtár, mintegy 200 métermázsa életneművel.

Sok egyháznak tetemes az adóssági terhe, mely leginkább építkezésekből származott, rendellenesség nincs sehol, hitelezők Földhitelintézet, Egyházkerület, általában a reális pénzügyintézetek s tőkesegély. Az adósság után a kamatok rendszeresen fizettetnek.

A költségvetést 2 egyházban nem fogadta el a presbiterium, megtagadta az aláírást, így természetes az esperes sem erősíthette meg.

A pénztári vizsgálatot az egyh.-látogatóság mindenütt megtarotta: rendben találta, ellenjegyezte. Összes egyházaink bevétele volt: 466,187 kor. 48 f. Kiadás 3.0,740 kor. 59 f.; Pénztári maradvány 75,446 kor. 89 f.

A legtöbb egyházban kincstári adó, illetékegyenérték, lelkész és tanító nyugdíjintézeti évjárulékok, közalapi illeték, özvegy árvatári tartozás ki van fizetve, kivéven: Szomotort, Nagykövesdet, hol egész egyh.-megyénkből kizárólag csak itt vannak a hivek hátrálékban 89 K. közalappal. Lácát, hol az egyh. kincstári adóval tartozik. Cigádon is tetemes az adóhátrálék. Semjénben 120 K. az adóhátrálék.

Törlesztéses tőkesegélyt kapott a múlt évben orsz. közalappal: Alsóberecki, Tárkány, Nagygéres, Bacskai, Kiskövesd; Szomotor segélyt egyházmegyétől, Kenézli. Több ízben erdőhorváti segélyt. Tőkesegélyt: V.-újfalu, Tolcsva, Cigánd, Semjén, Prügy, T.-ladány, Mád, M.-zombor, Berzék, Tiszaharkány, Megyaszó, Sóstófalva — mit az egyházak leginkább építkezési szükségletekre fordítottak.

B.-keresztúrnak van pere papi földek birtokháborítása miatt. cigándi egyház egy bádogos iparossal. Sajóhídvég a községi bíróval, mint volt gondnokkal; egyház el lett marasztalva, ítélet felebezés alatt.

A háború okozta nehéz viszonyok között, csak szórványosan fordultak elő egyházainkban az építkezések, templom, iskola és paróchiára, miket a következőkben kívánok előterjesztent:

Egyházi épületek javítására fordított a k.-tárkányi egyház 200, Ágcsernyő 100, N.-tárkány 100 K.-t. vajdácskai egyház magtárt épített 1630 K. 60 f. értékben, Nagygyéres temető s paróchiális kertet körülkerített 1300 K. költséggel. A bacskai egyház a még múlt évben megkezdett templom építését folytatta tovább, bevégezve azonban még most sincs. Kiskövesd építkezésekre fordított 553 K.-t. Kenézlő templom, iskola, paróchia javítására fordított 500 K.-t. — Viss egyházi épületekre 540 K.-t, V.-újfalu paróchiára 32 K. 30 f.-t. O.-liszka emeletes iskolát épített 25000 K. költséggel. Rozvány egyházi épületek javítására 42 K.-t. Karos magtárra 170 K.-t, Cigánd tanyai épületekre 2924 K.-t, Luka egyh. épületekre 426 K.-t, Pácín kerítésre 265 K.-t, T.-ladány egyh. épületekre 2250 K.-t, Mád paróchiára 250 K.-t, Golop egyh. épületekre 27 K.-t, Tarcal egyh. épületek javítására 2000 K.-t, M.-zombor templomra 80 K.-t, Tálla iskola s paróchiára 218 K.-t, Ond templom kerítésre 35 K.-t, Szerencs 137 K.-t egyh. épületek s bérházra, Ujcsanáros templom s paróchiára 301 K.-t, T.-harkány isk. s egyh. épületekre 377 K. 12 f.-t, Erdőbénye épületeire 1000 K.-t, Megyaszó egy tanítói lakhoz sertésólat 400 K. értékben.

A temetők különösebb gondozásáról sehonnan sem vettünk jelentést.

A gyülekezetek kebelében általánosan meg van az áldásos béke, amelyre nagy szüksége is van háború okozta nehéz viszonyok közt, szomorú jelenség azonban, hogy néhány egyházban éppen az egyháztagek s lelkész között van némi villongás, amelynek mederbe terelése folyamatban van.

Az egyházközségek iskolai ügyeinek előterjesztése nem tartozik szorosán hivatalos körömbe, amennyiben részletes jelentést az iskolai esztendő bezártával az iskolai látogatók jelentése alapján részleteiben a tanügyi bizottság fogja megtenni. Megnyugtatóan csak ennyit, hogy községi s állami iskoláinkban a kellő vallásos nevelésről, oktatásról, majdnem kivétel nélkül a helybeli lelkész gondoskodik. Csak Perbenyikről jött a jelentés,

hogy ott a lelkész betegeskedése miatt nem tarthatta meg a hittani órákat. Hisszük, hogy a buzgó lelkész felgyógyulása után pótolni fogja a rajta kívül eső mulasztást.

Az egyházmegyei statisztikai adatokat felhasználás végett legnagyobb részben püspöki hivatalnak terjesztettem fel. Közlöm azonban itt is főbb vonásaiban :

Egyh.-megyénk lélekszáma 1915. december 31-én: 56,127. Születések száma: 1296, amelyből törvénytelen volt 101. Meghalt 1426. Házasságot kötött tiszta pár 103, vegyes 45. Konfirmáltak: 982. Áttért hozzánk: 6. Kitért nincs. Az egyházi szertartást: keresztelést, esketést, temetést kivétel nélkül igénybe vette mindenki. A leendő gyermekek vallására nézve megegyezés kötöttetett javunkra: 8, kárunkra: 6.

Közpénztári bevételek összege: 466,187 K 48 f. Kiadás: 390,740 K 59 f. Pénztári maradvány: 75,446 K 89 f. Egyházközségeink tőkepénzeinek s alapítványainak összege: 295,945 K. Az elmúlt évben történt adakozások összege, amelyben benne foglaltatnak a háborús célokra fordított szeretetadományok is: 18,519 K 10 f. Félreismerhetlen jelei ezek keresztyéni munkás szeretetnek. Az egyház adósságainak főösszege: 478,573 K, amelyet nagyrészen új iskolák építésére vettek fel az egyházak. Az egyházközség magtárainak állása pénzben: 10,563 K, terményben pedig 1106 métermázsa.

Az építkezés, amely leginkább a megkezdett egyházi épületek befejezésére szorított: 19,898 K. Tudomásvétel s kellő intézkedés végett még a következőket kívánom előterjeszteni:

Bodrogszent, Bodrogszent, Szomotor, Vécs egyházakat elavult épületeik rendbeszedéséhez segélyre ajánlja az egyházlátogatóság.

A templomot építtető Bacskai ugyancsak némi segélyt haragra kér. Mindezek forduljanak az őszkor összeülendő segélyosztó-bizottsághoz.

A nagygyéresi egyház saját pénztárából jeles tanítójának 50 K drágasági pótlékot adományozott.

Elismeréssel vesszük tudomásul.

Ugyanezen egyházzal jelenti az egyházlátogatóság, hogy egyetlen iskolájának tanterme túlszűfolt. Kívánatos volna még egy tanítói állás szervezése, új iskola építése.

A bodrogszentkeresztúri s tiszatokaji egyház dicsérendő cselekményeként kívánom megemlíteni, hogy mindkét helyen jelentékeny

mennyiségben hordatják a Téli Ujság-ot, vásárolták meg a Protestáns Árvaházi Naptár-t s látják el harctéren levő fiaikat imakönyvekkel.

A sárospataki egyház több, mint 100 korona árú imakönyvet küldött fel, harctéren küzdő fiainak.

Lácán az iskolai tanterem teljes rozoga állapotban van, közbiztonság szempontjából a letöréssel fenyegető gerendázat oszlopokkal erősítendő meg. Az alátámasztást okvetlen rendelje el az egyházmegye.

Az örösi egyház részére évek óta 270 kor. útaltatik ki az adóhivatalból iskola dologi kiadások címén, ez összeg a hivatalos formák betartása mellett évről-évre kivéteik, az egyház pénztárába azonban bevételezve sehol sincs, hanem meg nem állapítható indokok alapján a tanító saját céljaira használja fel, dacára, hogy az iskola dologi szükségleteit teljes mértékben az egyház pénztára fedezi. Semmi kétségem, hogy itt valami tévedés forog fenn, miért is felhívandónak tartom a lelkészt, hogy ez ügyben teljes felvilágosító jelentést adjon be a legrövidebb idő alatt az esperesi hivatalhoz, az adóhivataltól az iskola dologi kiadására felvett összegekről haladéktalanul számoljanak el.

A tetemes adóssággal terhelt pácini egyház magas kamatú 5000 K adósságát az egyházkerületi pénztárnál szeretné konvertálni, kéri az egyházmegye pártfogását. Szívesen ajánljuk.

Ugyanezen egyház jelenti, hogy a parochiális könyvtárszék-renyt már beállította, a könyveket azonban még be nem vásárolta. Fordúljon a püspöki hivatalhoz.

A *taktakenézi* iskola ügye már a kezdet kezdetén van; jelenti az egyház, hogy a község felajánlott a református egyháznak iskola és tanítói lak építésére 8000 K segélyt, tanítói fizetéséhez évenként 100 K-t s a tanítói nyugdíj fizetését. Az egyház fenti ajánlatokat szíves készséggel fogadta, esperesi jóváhagyás után Szabolcsvármegye törvényhatóságához ily irányban beterjesztést tett.

Csobajról vesszük a jelentést, hogy az ott felállítandó orgonára adományoztak Báji Patay György egyházközségi főgondnok 200 K. Báji Patay József 160 K. Stein József 100 K. Majzler Zsigmond 50 K. a község 200 K. Illyés Józsefné 50 K. Az egyes egyháztagok 700 K. Báji hitelszövetkezet 20 K. Az iskolások által tartott színelőadásból befolyt 50 K. A jószívű adakozók fogadják elismerésünket s köszönetünket. Így már semmi akadály, hogy a

közönség óhajtott vágya teljesüljön s az orgona felállítottván használtassék magas céljára.

A szerencsi egyház minden külsegítség hiányában is fontos halaszthatatlan teendőjének tartja történeti nevezetességű templomát új tető alá venni, kívánja azonban e munkálatát a háború utánra hagyni, mert a mostani munkás-viszonyok között nem bírná meg a sokszoros költség-többletet.

Nagykövesden a képviselőtestület az iskolai vagyion kezelési panaszos ügyében a vizsgálat megejthető nem volt, mert épen a panaszosok voltak azok, akik az egyházfenntartási gyűlésen meg nem jelentek.

Ugyancsak Nagykövesden a gondnoki számadás aláírva s elfogadva nincs, mert Frankó s tsai egyháztanácsosok szerint az egyházi számadásokban s maga az egyházi vagyionkezelés nem a rendes s megengedett mederben halad.

Az orgona-alap nincs kihelyezve. A lelkész kétféle fizetést is húz. Miután lelkész magát vádolva érzi, kéri, hogy a tényállás kiderítése végett a gondnoki számadások öt évre visszamenőleg megvizsgáltassanak, ugyanez az egyháztanács kérelme is. A mindkét oldalról jött óhajtásnak az egyházlátogatóság oly formán kíván eleget tenni: javaslatba hozza, hogy ez az öt évre visszamenő vizsgálat a járási számvevővel együtt egy bizottság által ejtessék meg.

Útasítja a kövesdi egyházat az adócsökkentési munkálatok megtételére, amennyiben a régiben az iskola kiadásai is szerepelnek. Átváltoztatandónak tartja a lelkészi díjlevelet is, amennyiben az még a lelkész-tanítóság idejében készült.

Legyesbényén a hívek és a lelkész között a legnagyobb-mérvű szeretetlenség, gyűlölködés a legmagasabb tetőfokát érte el, melynek okát az egyházlátogatóság a lelkész folytonos betegkedésében véli feltalálni. A költségvetést az egyháztanács a lelkész s tanítónak fizetendő mai magas búza-árak miatt nem erősítette meg, ezért felülbírálás esetleges megerősítés végett a számvevőszék, mint bíráló-bizottsághoz terjeszti fel.

Megyaszón a presbiterium a Bajusz Imre tanítótól követelt 100 K helyettesítési díj visszafizetésétől elállott. Ez az odiozus ügy békés megoldást nyert. Az iskolai könyvtárnak - még az első típusa sincs beszerezve. Egyház útasítatik az iskolai könyvtár beszerzésére. A Tóth Mihály-féle 200 K alap takarékpénztárba helyezett el.

Ujcsanáloson az özvegy Bogárdi Dánielné-féle temetési költség visszafizetése vitás ügy, most sem volt békességesen elintézhető, amennyiben nevezett lelkész az egyházlátogatóság meghívása dacára sem jelent meg. Vitás kérdés itt még az özvegy s az új lelkész közti fa és különféle apró felszerelések megváltási ügye, miután az özvegy értékelései túl magasoknak találtak. Lelkész biztosító nyilatkozatot ad róla, hogy ez az ügy békésen fog megoldatni, Egyházlátogatóságnak a gyülekezeti beléletről az a benyomása, hogy a sok belmissiói kegyeskedésen keresztül ment nép ma fásult és önző egyházával szemben. Lelkész parókiát átalakító terveit ridegen fogadja, áldozathozatalra könnyen nem melegszi, sőt ridegen visszaútasítja.

Miután az e.-megye határozatilag kimondotta, hogy a Bogárdi temetési költségét ez egyház viselje: 200 K erejéig s ebből az özvegy csak 31 koionát vett fel: egyh. látogatóság javasolja, hogy a 169 koronát az egyház fizesse vissza az özvegynek.

Gesztely. Kőtvények régi keletűek, jótállók, adósok közül sokan haltak el. Kívánatos e kőtvények újjárendezése.

Hernádnémeti. A gyülekezet, lelkész közötti összhang teljes. A gyülekezet még mindig nem mondott le arról a tervéről, hogy a kántor-tanító feleségének, aki a II-ik tanító, lakáspénz követelése miatt természetbeni lakást ne építsen. Természetes dolog: mérlegelendő, hogy az egyházra nézve melyik előnyösebb, az-e, hogy lakásbér-váltást fizessen, vagy bele menjen egy költséges építkezésbe.

A kőtvények megújítása itt is elrendeltetett. A lelkész, amidőn arra ideje van, ingyen tanít a hadbavonult tanító helyett.

Még mielőtt végezném rövid esperesi jelentésemet, egy oly kérdésre kívánom felhívni a nt. egyházmegye figyelmét, mely szinte villámként súlytott le közénk s érzékenyen s megdöbbenéssel érintett mindnyájunkat. Ez nem más, mint az a sajnálatos mozgalom, melyet n sárospataki akadémiai tanári kar majdnem 400 éves iskolánk megsemmisítése iránt indított s amely harcban szólította a nagy közönség jobbait. Nem akarok én ez alkalommal a nagy horderejű kérdés vitatásába bocsátkozni. Szeretem hinni, hogy a közvélemény már is helyes irányba van terelve. Az értékesebbnél-értékesebb hirlapi felszólalások eléggé megvilágítják ez országos kérdést s nekünk nem marad egyébb, mint a kényelmes elhelyezkedés, a kialakult közvéleményhez való csatlakozás. Azok az érvek, melyeket a tisztelt tanári kar, sárospataki

majdnem 400 éves Alma Mater-nek Miskolcra leendő áthelyezése tárgyában előhoz, már is halomra dőltek. Ez alkalommal értéküket kívánom leszállítani ennek az ideának, amikor kimondom, hogy nélküli mindenekfelett a törvényes erkölcsi alapot, amelyet egy erkölcsi testületnek nélkülözni nem lehet, nem szabad. Ha már a tisztelt tanári kar egy ily herostratus-i hírnévre vágyott, már csak a felelősség szempontjából is, nem lett volna szabad mellőznie a köziskolaszéket, mert ez a kérdés ám nemcsak az akadémia, hanem a gimnáziumnak is életkérdése; nem szabad volt mellőznie előjáróságát, főgondnokai s az igazgató-tanácsot; csak ezeknek helyeslése után vinni az ügyet legfelsőbb fóruma, az egyházkerület színe elé s ennek fedezete, oltalma, felelőssége alatt vinni e nagy horderejű kérdést a világ ítélőszéke elé. De nem volt e kérdés időszerű sem ebben a válságos időben, amely immár majdnem 2 év óta lázban tartja az egész világot s amelyben mi oly közelről vagyunk érdekelve; amidőn szívünk-lelkünk önkéntelenül is a vérrel öntözött csataterekre vonszol bennünket, hol fiaink küzdik a gigászi harcot, hogy megmentsék hazánknak minden talpalatnyi földjét, benne a mi Bodrog-parti Athaenünköt is, hogy megvédjék a vandal pusztítás — megsemmisítéstől. A tisztelt tanári kar kényelmes távolában egy oly eszme felvetéssel zavarja meg aggodalom, kétség, bizonytalanság marcangolta lelkünket, mintha csak kiszámítással akarnának annak győzelmet erőszakolni. Ugy-e bár igazam van, hogy mozgalmuk itt is nélküli az erkölcsi alapot s kétségbe vonja hazafiságukat!

Főérvük, hogy növendékeink csak a nagyobb városban szerzhetnek maguknak társadalmi símaságot, alkalmazkodni tudást. Nem ismerem el. Egy leginkább földműveléssel, a természet templomában foglalkozó nép erkölcsi nivóját többre becsülöm mindig, egy kalmárkodással, alkuvászással, adás-vevéssel foglalkozó (közönség) néptömegénél. Különb enre helyesen felelnek meg Kerékgyártó és Waldapfel országos pedagógusaink.

De mérlegeljük e kérdést a szülék szempontjából. Miért küldik ezek gyermekeiket tanintézetbe? Hogy belőlük testben-lélekben egészséges embereket neveljenek. Az elsőt elérhetik Patakon az Istentől megáldott természeti kincsekben gazdag, egészséges levegőjű Patakon. A másodikat ugyanott a lelki kincsek eme tárházában. Mindkét tekintetben Patak részére billen a mérleg serpenyője. Dicsekedéssel kell beismernünk, hogy iskolánkból kikerült ifjaink testben s lélekben is erőteljesek s emberül betöltik

hívásukat, bármily hivatalra szólítsa el őket a gondviselés. S ma harctéren sem hoznak szégyent reánk a Patakról kikertült diákok. Alig van közöttük, kinek mellét ne díszítené harci érem.

Felhozzák, hogy Miskolcon mellék-keresetre is tehet szert tanár s növendék egyaránt. Hamis tétel. Az irodába járó tanuló nem tanúl, a különféle állásokkal elhalmozott tanár nem tanít. Tanítani és tanulni igazán csak egyéb terhek, kötelezettségektől menten lehet. Tanítani és tanulni: ezt kívánjuk tanárainktól, ezt követeljük iskolába adott gyermekeinktől.

Még egy hamis érv: a fiatalember nagyobb városban több társadalmi rutint szerezhethet. Ne erőszakoljuk a parkett-műveltséget. A síma padlón könnyen elsiklik az ifjú s könnyen botlik el a persa szőnyegben. Nem ebben áll a műveltség előkészítése. Egy példát hozok fel:

Van nekem egy theologiai tanár barátom, ki már ifjú korában szívesen beszélgetett róla, hogy nevelné ő a jövődöbeli lelkészeket, ha arra alkalma nyílnék. Isten gondviselés-szerűen vezette útját s egy pap-képző internátus vezetésére szölitotta el. A közelmúltban már mint hajló-korba indult emberrel találkoztam s kérdezősködtem tőle családjáról. Zsebébe nyúlt s egy csoportos fényképet vett elő. Ime nézd, itt van az én családom! A képen ő s neje, körülötte 7 leánya s 35 ifjú papnövendék: ime az én családom! Együtt lakunk, együtt étkezünk, együtt élünk 7 leányom s 35 fiam.

Igen tisztelt Tanár Urak! Szívleljék meg e képet; kövessék e jó példát s nem lesz szükség reá, hogy itthagyják az egyszerű Patakot s menjünk, a fénytől csillogó Miskolcra. Önök itt jutalmazva is lesznek, fogja kísérni életútjokon a nagy közönség elismerése s nekük szöliknek: örökös hálánk.

Egyházmegyei közgyűlés a legnagyobb gondossággal, hűséggel és részletességgel megírt esperesi jelentést hálás köszönete és elismerése mellett tudomásúl veszi, azt egész terjedelmében jegyzőkönyvébe iktatja, az abban foglalt határozatot igénylő ügyeket pontról pontra tanácskozás tárgyává tevén, elhatározza, hogy:

a) *Abaházy József* olaszliszkai és *Nagy Károly* szomotori elhunyt lelkészek emléke jegyzőkönyvileg megörökíttessék.

Abaházy József apostoli szelíd képe s amelyet az visszatükrözött, nyájas papi jelleme, csaknem fél századra nyúló áldásos munkássága, *Nagy Károly* hosszú papi működése és ebben sok-sok vívódásai, népes családjáért vivott nehéz küzdelmei elevenen élnek a közgyűlés emlékezetében. Hívek voltak a kevesen, többre bízassanak ezután. Legyen áldott emlékezetük !!

b) A költségvetés aláírását megtagadó legyesbényei és nagykövesdi egyházak presbitériumait felszólítja, hogy eljárásukat az esperesi hivatalhoz 30 napon belül teendő jelentésükben körülményesen indokolják, amelyhez képest fog az egyházmegye további eljárása folyamatba tétetni.

c) A segélykérő egyházakat segély iránti kérelmükkel a segélyosztó-bizottsághoz útasítja.

d) Több egyháznak ama követésre méltó példáját, hogy tanítójuk, illetőleg behivatalnokaik részére hadi segély gyanánt a fokozódó drágaság némi enyhítésére személyi pótlékot állapítottak meg, elismeréssel veszi tudomásul.

e) Az örösi egyház lelkészét felhívja, hogy az iskola dologi szükségeire kiutalt államsegély felvétele körüli szabálytalannak látszó eljárást részletes és kimerítő jelentéssel ismertesse s ezen jelentését őszi egyházmegyei közgyűlésünkre a hadbavonúlt tanítótól lehetőleg beszerzendő információk kíséretében felterjessze.

f) A nagykövesdi egyház öt évi számadásának megvizsgálására, az egyház lelkészének és presbiteriumának egybehangzóan kifejezett kívánságára, a járási számvevő mellett, — ki a vizsgálatot vezetni és az ügyet a bizottságban előadni fogja — id. Miklós Béla és Bartha József tanácsbírákat küldi ki, jelentésük őszi egyházmegyei közgyűlésünkre bevértván.

7. Elnökség jelenti, hogy a bírósági ülés a közgyűlés-tanácskozási helyén délután 3 órakor fog megtartatni, melyre a bíróság tagjait s az érdekelteket ezúton is meghívja.

Tudomásul vétetik.

8. A folyó évi június hó folyamán Miskolcon megtartandó tavaszi egyházkerületi közgyűlésre képviselőül kiküldettek az elnökség mellett:

Lelkészi részről: Máthé Gyula, Pálóczy József papi tanácsbírák és Janka Károly papi főjegyző, mint rendes tagok; Miskolczi Endre papi tanácsbíró, mint póttag.

Világi részről: id. Miklós Béla, dr. Kiss Sándor, dr. Kovács Gábor világi tanácsbírák, mint rendes tagok, Sebeő Gyula világi tanácsbíró, mint póttag.

9. Meczner Béla egyházmegyei gondnok, mint a gyűlést vezető világi elnök előterjeszti egyházmegyei lelkészi főjegyzőnek, mint a tárgysorozatban 12 pont alatt felvett ügy előadójának azon kérelmét, hogy a sárospataki főiskola jogakadémiájának és theologiai szakának áthelyezését felölelő ezen nagyhorderejű kérdés a tárgysorozatból a közérdeklődés szempontjából is kiemeltessék és a skontró ügyek előtt hozassék szőnyegre, amely kérelemnek egyházmegyei közgyűlés Karászy Benő napirendről való levételt javasoló indítványával szemben eleget tévén, lelkészi főjegyző az előadásra nyert idő rövidsége miatt csak vázlatos indoklással terjeszti elő a főiskola megcsonkítását megakadályozni kívánó határozati javaslatát, melyhez s általában a főiskola mindkét akadémiai szakának áthelyezéséhez többen hozzászólván, így Sütő Kálmán a javaslat elvetése és napirendről való levétele, dr. Kovács Gábor a javaslat elfogadása, Hézsér Emil a javaslat módosítása, Nagy Béla theologiai tanár az elnökség útján kért és megnyert felszólalási engedéllyel az akadémiai kar javasiatának védelme, Keresztúry József az előadói javaslat kifejezéseinek enyhítése érdekében, miután előadó maga részéről készséggel fogadta el mind a Hézsér Emil érdembeli, mind a Keresztúry József stiláris módosításait,

egyházmegyei közgyűlés 7 szavazat ellenében a szavazatok nagy többségével kimondja, hogy a sárospataki főiskola teológiai és jogi szakának Miskolcra való áthelyezése kérdésében egynek érzi és vallja magát mindazokkal, akik tiltakoznak a sárospataki főiskola megcsonkításának terve ellen s az erre irányuló mozgalmat nem helyesli, e tárgyban a főtiszteletű egyházkerülethez azt a tiszteletteljes felterjesztést intézi, hogy a kérdést a napirendről levenni szíveskedjék mindaddig, míg a jogi szakoktatás tervbe vett reformja végleg keresztül nem vitetett.

10. Múlt évi őszi közgyűlés 30. sz. határozatával megújította egyházkerületünk a nagygeresdi egyesség megszűnése alkalmából tavaszi közgyűlésében 61/1915. sz. alatt kelt azon határozatát, melynélfogva felhívta az egyházmegyék figyelmét az egyesség megszűnéséből folyólag a csatlakozási viszonyban állott egyházközségekben felmerülő sürgős intézkedések megtételére

Egyházmegyei közgyűlés megállapítja, hogy egyházmegyénk területén csatlakozási viszonyban állott egyházközség nem volt és így ily irányú intézkedésre sem volt szükség, miről a főt. egyházkerületet tisztelettel értesíti.

11. Múlt évi tavaszi közgyűlés 33. sz. határozatával megállapítván egyházkerületünk a beérkezett jelentésekből azt, hogy az egyházmegyékben csak itt-ott szórványosan van belmisszió s hogy az egyházmegyék irányítása a belmissziói munkásság körében nem egységes, hogy némi egyöntetűséget hozzon létre a belmisszió terén, az abaúji egyházmegye indítványához képest útasította az egyházmegyéket, hogy a belmisszióknak úgyszólván csak magvát képező s minden egyházban megvalósítható s a belmisszió megvalósítását célzó következő intézkedéseket tegyék meg: 1. Alakíttassanak ifjúsági s ahol lehet nőegyletek. (Az ifj. egyesület alapítására útmutatás 1910. őszi jkv. 131. pontja.) 2. Alakíttassanak énekkarok. 3. Ahol még eddig nem volt gyakorlatban, a lelkészek a 15 évnél idősebb ifjakat s leányokat vasárnapi oktatásban része-

sítsék. 4. Késő ősztől (1-ső adventtől március 1-ig) vallásos és ismeretterjesztő felolvasások tartassanak. 5. Lelkészek és tanítók a valláserkölcsei tartalmú iratok s olvasmányok terjesztésében kellően buzgólkodjanak s ezen missziói tevékenységről az egyházlátogatóság minden év tavaszi egyházmegyei gyűlésére, s ezek az egyházkerület tavaszi közgyűlésére részletes jelentéseket terjesszenek.

Egyházmegyei közgyűlés megújítja a kebelbeli egyházakhoz intézett azon felhívását, hogy a főt. egyházkerület öt pontban tömörített belmissziói rendelkezésének tegyenek eleget, — bár mély tisztelettel állapítja meg, hogy a főt. egyházkerület ezen határozatával eltért a belmisszió kérdésében elfoglalt eredeti álláspontjától, a helyi viszonyoknak megfelelő, gyülekezetenként szükségesnek mutakozó belmissziói munka elvétől; jelenti egyidejűleg, hogy öt egyház kivételével az egyházmegye összes egyházaiban megindult a belmissziói munkásság; az abaúji kérdőpontokra vonatkozó feleletet pedig az egyházlátogatók jelentéseiből összeállított és mellékelte kimutatás alakjában azzal terjeszti fel, hogy a szervezés valódi munkája minden vonalon sikerrel és eredménnyel csak a háború után várható.

12. Múlt évi őszi közgyűlés 37/k. sz. a. kelt határozatával egyházkerületünk a Hodossy Béla által írt s a Sárospataki Irodalmi Kör által kiadásra elfogadott „Kántorkönyv„-nek ez orgonás egyházakra nézve kötelező használatát elrendelvé,

a kebelbeli érdekelt egyházak egyházkerületünk ezen határozatának szigorú betartására útasítatnak.

13. Egyházkerületünk múlt évi őszi közgyűlése 41/2 sz. alatti határozatával útasítja az egyházmegyéket, hogy a népiskolákról hibás statisztikai adatokat szolgáltató lelkészek és tanítók ellen a fegyelmi eljárást multhatatlanul indítsák meg s arról az egyházkerületnek jelentést tegyenek.

Egyházmegyei közgyűlés útásítja a lelkészeket és tanítókat, hogy népiskoláinkról pontos és hibátlan statisztikai adatokat szolgáltatásnak és azokat, — tekintettel arra, hogy a meglevő rendkívüli viszonyok között iskolalátogatást egyházmegyénk ezuttal nem kíván tartani, a jelen tanévre vonatkozólag a tanév befejezése után külön felszólítás nélkül és haladéktalanul egyenesen az egyházmegyei tanügyi bizottság elnökéhez küldjék meg, aki a hibás statisztikai adatokat szolgáltató lelkészeket és tanítókat a fegyelmi eljárás megindítása céljából időről-időre bejelenti, kívánatosnak tartván azonban a háború tartamára a rendkívüli esetek elbírálásánál a jóindulatu megítélést, amit tisztelettel ajánl a főt. egyházkerület szíves figyelmébe is.

14. Múlt évi őszi közgyűlés 41/3. sz. jegyzőkönyvi határozatával egyházkerületünk a végbizonyítványt nyert népiskolai tanulók számának az egyházmegyei iskolalátogatási jegyzőkönyvekbe való felvételét elrendelvé,

az iskolai körlátogatók szigorúan utasítatnak, hogy az egyházkerület ezen rendelkezésének minden időben pontosan tegyenek eleget; ezuttal pedig felhivatnak a lelkészek és tanítók, hogy a végbizonyítványt nyert népiskolai tanulók számát a statisztikai adatok megküldésével egyidejűleg az egyházmegyei tanügyi bizottság elnökének pontosan bejelentsék.

15. Olvastatott az egyházmegyei missiói bizottságnak Sárospatakon, 1916. évi április hó 27-én tartott ülésében felvett jegyzőkönyve, amint következik: Jegyzőkönyv. Felvétetett az alsózempléni ref. egyházmegye missiói bizottságának Sárospatakon 1916. évi április hó 27-én tartott ülésében. Jelen voltak Bálint Dezső esperes elnöklete alatt: id. Miklós Béla és Sütő Kálmán egyházmegyei missiói bizottsági tagok és Janka Károly e.-megyei missiói előadó.

Elnöklő esperes üdözölve a missiói bizottság tagjait, a gyűlést megnyitja s felhívja a missiói előadót jelentése megtételére.

Janka Károly e.-megyei missiói előadó ismerteti a kebel-beli bacskai és bodrogszentesi missiói egyházak lelkészei által pontos időben beterjesztett és kellően felszerelt jelentések alapján ezen egyházak 1915. évi állapotát, részletesen feltárja a missiók anyagi és szellemi életére vonatkozó összes jelentékenyebb mozzanatokot.

Egyházmegyei missiói bizottság örömmel állapítja meg úgy a bacskai, mint a bodrogszentesi missiói egyházakról, hogy a nehéz idők és viszonyok között is példás buzgóságot, törhetetlen hűséget és az önkéntes adományozásoknál megnyilatkozó nem közönséges áldozatkészséget tanusítottak. Missiói előadó jelentése alapján kiemeli a következőket:

1. Részvétellel fordul a bacskai missiói kör felé, midőn a missiói kör példás buzgalmu lelkészének, Verebélyi Józsefnek és az iskolája kiváló színvonalára féltékenyen őrködő Bodnár Kálmán leleszi előkönyörgő tanítónak szomorú elhunytát az 1915 év eseményei között feljegyzi. Verebélyi József 39 évig hű katonája. lelkiekben vitézkedő fegyverese volt bacskai őrhelyén az Úrnak, kinek szerénységénél csak kötelességteljesítése volt nagyobb; Bodnár Kálmán, mint leleszi előkönyörgő tanító szinten huzamosabb ideig volt ernyedetlen munkása a missiói ügynek; méltók mindketten arra, hogy emlékük jegyzőkönyvileg örökítettessék meg, a mi iránt tisztelettel teszünk javaslatot.

2. Elismeréssel jegyzi fel a bacskai lelkészhelyettesnek, Takács Béla s. lelkésznek, buzgó, tervszerű és öntudatos munkáját, melyről bizonyosságot tett a missió ügyeinek pontos, a köteles mértéken felüli ellátásával.

3. Tudomásul veszi, hogy alkalmas egyének hadbavonulta miatt Battyánban és Bélyben az egyházmegye által elrendelt presbiterválasztás megejthető nem volt.

4. Felhivandóknak tartja a missiói lelkészeket, hogy oly esetekben, mikor a végzett lelkészi szolgálat és a népmozgalmi adatok között számbeli eltérés mutatkozik, az előállott különbségeket magyarázatukkal, mint külön előadni valójukkal kísérik.

5. Javasolja, hogy a bodrogszentesi missiói lelkésznek

azon számos esetben megismételt panasza, hogy missiói segélye törzsfizetésébe beszámíttatik, végre-valahára orvosoltassék, mert fizetésnek nem tekinthető olyan járulék, amelyet a missió lelkésze uti- és ellátási költségekre kénytelen fordítani.

6. Állandó-egyházmegyei segélyre ajánlja a vékei leányegyházat, építkezésből származó adóssága kifizetéséig, nemkülönben ajánlja a missiók vallásos füzetekkel való ellátásának állandósítását is.

7. A missiói jelentéshez szükséges nyomtatványok megszerzésének megkönnyítése céljából oly értelemben tesz javaslatot, miszerint tegyen egyházmegyénk felterjesztést az iránt, hogy ez egyházmegyék espereseiláttassanak el elegendő nyomtatvánnyal, hogy azok az érdekelt missiói lelkészek által onnan beszerezhetők legyenek.

Egyházmegyei közgyűlés a missiói bizottság előterjesztéseit tudomásul veszi, a beterjesztett határozati javaslatokat elfogadja, a missiói egyházak jelentéseit, valamint az egyházmegyei előadó összefoglaló jelentését, azok mellékleteivel jelen határozata kíséretében a főt. egyházkerületre felterjeszti.

16. Múlt évi őszi közgyűlés 16. pontjával felhívta a belmissiói tervezeteket még nem adott egyházakat tervezeteik beterjesztésére, az egyházlátogatókat pedig a főt. egyházkerület által mintegy a belmissió kerete gyanánt elfogadott abauji indítványban foglalt öt kérdőpontra vonatkozó jelentéseik megtételére. E határozatból folyólag a következő belmissiói tervezetek küldettek be:

Berzék a vasárnapi iskolát kívánja visszaállítani, vallásos felolvasó-estéket tartani, énekkart szervezni, hitelszövetkezetet felállítani, hazafias ünnepélyeket tartani.

Bodrogolaszi ifjúsági egyesület és énekkar szervezésével, vallásos felolvasó estélyek tartásával szándékozik a belmissiót ápolni.

Bodrogszentes a szorosabb értelemben vett lelki gondozáson túl az ifjak vasárnapi oktatására, a szünetelő egyházi énekkar megalakítására, még a filiákban is vallásos felolvasások tartására fog törekedni.

Csobaj belmissiói programjába a hívek ügyesbajos dolgainak intézésén kívül csak a téli felolvasásokat veszi fel.

Hernádkak vallásos esték tartására, az ifjak és leányok vasárnap délutánonkénti bennmarasztására és vallásos tárgyú iratok terjesztésére irányítja egyelőre figyelmét.

Karcsa ifjúsági egyesület szervezését, vallásos estélyek tartását, énekkar szervezését látja viszonyaikhoz mért szükségletnek.

Kenézlő tekintete a hívek ügyesbajos dolgaiban való segédkezésen kívül vallásos iratok terjesztésére, a meglevő énekkar működésére, vallásos és ismeretterjesztő előadások tartására irányúl.

Luka vallásos iratok terjesztése, mozgófényképes előadások tartása, olvasóköri és gazdaköri szervezése, fogyasztási szövetkezet felállítása által kívánja feladatait megoldani.

Örös bomladozásnak indult énekkarát újból virágoztatni, ifjúsági együletet alakítani, a gazdakört életre kelteni, téli felolvasó-estéket tartani és a vallásos iratokat terjesztetni tartja követendő főbb irányelveinek.

Tiszaluc vasárnap délutánonként az ifjúságnak kíván istenitisztelet után vallásos előadást tartani, énekkart és olvasókört létesíteni.

Viss szép eredménnyel működő vegyeskarával óhajtja a lélkésznek és nejének állandó felügyelete mellett a gyülekezet tagjai közötti érintkezést állandósítani, a vallásos iratokat és lapokat kívánja terjesztetni.

Egyházmegyei közgyűlés a betervezett belmissiói tervezeteket tudomásul veszi, a kebelbeli lelkészek figyelmét felhívja a főtiszteletű egyházkerület azon határozatára, melylyel a minimális belmissiói munka körvonalait szigorúan megállapítja.

A tervezetet még ezúttal sem adott kiegészítéssel, láczaival, olaszliszkai, perbenyiki, taktakenézi és taktaszadai egyházakat s elsősorban azok lelkészeit a legszigorúbban utasítja, hogy a

helyi viszonyoknak megfelelő belmissiói programjukat sürgősen terjesszék be s általában a főt. egyházkerület e tárgyban hozott határozataihoz alkalmazkodjanak.

17. a) Az 1915. évi őszi egyházmegyei közgyűlés felelősség terhe mellett kötelezte a pácini egyháztanácsot, hogy a lelkészi könyvtár járulékainak visszamenőleg való befizetését haladéktalanul eszközölje s azzal az 1915. évi tavaszi közgyűlés 15. pont alatti határozatának eleget tegyen. Egyházlátogatóság jelenti, hogy a könyvszekerényt már beszerezték, de a könyvtár járulékait még most sem fizetik és pedig azért nem, mert ez idő szerint könyvet kapniok lehetetlen.

Egyházmegyei közgyűlés útasítja a pácini egyházat, hogy könyvtár ügyük végleges rendezése céljából forduljanak a püspöki hivatalhoz s onnét tudják meg pontosan, hogy mennyi járulékot fizettek már be s jövőre az évi járulékokat rendes időben befizetni el ne mulasszák.

17. b) A pácini lelkészi könyvtár ügyével kapcsolatban javaslat tétetett, hogy kéressék fel a lelkészi könyvtár-bizottság, hogy a már elmaradt két évi jutalék fejében legközelebb az id. Hegedűs János szerkesztésében megjelent „protestáns egyházi közigazgatási Törvénytar“ c. könyvét küldje meg a lelkészi könyvtárak részére.

Egyházmegyei közgyűlés a javaslatot elfogadja s felkéri a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlést, hogy e kérelmet magáévá tenni s ez irányban a lépéseket az Egyetemes Konventnél megtenni méltóztassék.

18. Múlt évi őszi közgyűlésünk 12. sz. határozatával útasította a szomatori egyházat, hogy a Tisza-szabályozótársulatnál lévő ártéri tartozásának befizetésére Máthé Gyula tanácsbíró közbenjárásával határidő meghosszabbítást eszközöljön ki: Máthé Gy. tanácsbíró jelenti ez ügyben, hogy határidő meghosszabbítására szükség nincs, mert a szóbanforgó tartozást az egyház legközelebb kifizeti.

Közgyűlés utasítja a szomotori egyháztanácsot, hogy a tartozás kifizetéséről 30 nap alatt Esperes úrnak jelentést tegyen, az adósság fennmaradása esetén fizetési határidő meghosszabbításáról gondoskodjék!

19. Ugyanezen közgyűlés 13. sz. határozattal a szomotori egyház elodázhatatlan építkezéseinek küldöttségileg megállapított javaslatát a lelkész nyugdíj kérdésének elintézéséig függőben tartani határozta. Egyházlátogatóság jelentése szerint Szomotoron részint az egyház vagyontalansága, részint néptelensége miatt az építkezés ez idő szerint lehetetlen.

Közgyűlés méltányolja a szegény egyház nehéz helyzetét s tekintettel arra, hogy most papválasztás előtt is áll, az építkezésre az új lelkészválasztásig haladékot ad, de egyúttal szigorúan utasítja, hogy az új lelkész megválasztása után a szükséges javaslatokat azonnal, haladék nélkül eszközölje.

20. 1914. évi tavaszi egyházmegyei közgyűlés utasította a karosi egyházat, hogy az új iskola építési költségeinek méltányos kivetési tervezetét őszi egyházmegyei gyűlésre terjeszse be.

Egyházmegyei közgyűlés, mivel a kivetési tervezet mind ezideig be nem adatott, szigorúan utasítja a karosi egyházat, hogy jelentését e tárgyban az espereshez küldje be.

21. Ugyanazon közgyűlés 86. szám alatt Szánthó Elek egyházmegyei ügyésznek megbízást adott, hogy a legutóbbi betétszerkesztés alkalmával az erdőhorvátii református egyház javára bekebelezett 900 □-ölnyi fa-iskola ügyét, melynek birtokbavételét a községi előjáróság akadályozza, vizsgálja meg, rendezze és arról jelentést tegyen.

Közgyűlés ügyész jelentése folytán utasítja az erdőhorvátii református egyháztanácsot, hogy

kisérelje meg még egyszer az ügy békés elintézését; sikertelenség esetén per útján szerezzen érvényt jogainak.

22. 1915. őszi közgyűlés 22. sz. határozatával Dr. Szánthó Elek egyházmegyei ügyészt újból megbízta, hogy szólítsa fel Szili József tokaji tanítót, hogy a visszi egyháznak 1914. évi tavaszi közgyűlési jegyzőkönyv 80. pontja alatt megállapított 65·10 K t fizesse vissza s eljárásának eredményéről jelen egyházmegyei közgyűlésünkre jelentését okvetlenül adja be.

Közgyűlés ügyész ama jelentése után, hogy a kérdéses 65·18 K. kifizettetett, az ügyet befejezettnek nyilvánítja.

23. 1915. évi tavaszi közgyűlésünk 23. sz. határozatával útasította az egyházlátogatóságot, hogy körútja alkalmával szerezzen meggyőződést afelől, hogy a tokaji egyház presbitériuma a hátralékos kamatok beszédését illetőleg foganasította-e az egyházmegyei közgyűlés határozatát.

Egyházmegyei közgyűlés egyházlátogatóság azon jelentését, mely a kamathátralékok folyamatban lévő beszédéséről tesz tanúbizonyságot, helyeslően tudomásúl veszi.

24. Ugyanazon közgyűlés 24. sz. határozatával a bodrogkereszturi lelkészt és gondnokot jelentéstételre utasította az iránt, hogy a Hubai József-féle tartozás kérdéses 62·10 K. összege kinek a kezeihez fizettetett le?

Egyházmegyei közgyűlés lelkész azon jelentésére, hogy a 62·10 K. egyenesen a Hitelszövetkezetbe fizettetett be a Hubai által illetéktelenül felvett lelkészi fizetés Csorbát illető s általa kölcsönzött összeg törlesztésére, útasítja lelkészt, hogy a Hubai-féle adósság végleges rendeztetése céljából a Hitelszövetkezettől minden e dologra vonatkozó tételt, befizetést, kölcsönzést jegyezzen ki, aztán a gondnoki szá-

madásokból, esetleg a Hubainál lévő postai vevényekből állapítsa meg a befizetéseket, illetve a törlesztést és tartozást, szóval az egész régen vajúdó zavaros ügyről igyekezzék minél hübb képet adni.

25. 1915. évi őszi közgyűlés 28. szám alatt kelt határozatából kifolyólag jelenti a bodrogsárai egyház lelkésze, hogy az adósegélyért való folyamodás megtörtént.

Egyházmegyei közgyűlés lelkész jelentését helyeslőleg tudomásul veszi.

26. 1915. őszi közgyűlés 30. sz. alatt fölhívta a lukai lelkészt a karosi elhalt gondnok 1914. évi számadásának szabályszerű elkészítésére és arra, hogy munkájának eredményéről az esperes úrhoz jelentést tegyen.

Lelkész jelentésének bevétele mellett, az ügy további nyilvántartásba helyeztetik.

27. 1915. évi őszi közgyűlés 32. sz. határozatára jelenti az egyházlátogatóság, hogy az alsódobszai egyház a Tóth Mihály-féle 200 koronás alapot közpénztárából visszafizette.

Tudomásul vétetik.

28. 1915. évi őszi közgyűlés 33. számú határozatára való hivatkozással jelenti az egyházlátogatóság, hogy a sajtóhidvégi és hernádnémetii egyházakban még mindig van kamathátralék.

Közgyűlés a legszigorubban, teljes felelőség mellett utasítja mindkét egyház presbyteriumát, hogy a hátralékok beszédéről azonnal intézkédjék s annak eredményéről 30 nap alatt esperes úrnak jelentést tegyen.

29. 1915. évi őszi közgyűlés 40. pontban fegyelmi eljárás terhe alatt útasította a kiscigéresi egyház lelkészét és gondnokát, hogy az 1914. évi gondnoki számadást, szabályszerűen

elkészítve 30 nap alatt járási számvevőhöz terjesszék be. Jelenti az illetékes járási számvevő, hogy sem az 1914-iki, sem az 1915-iki gondnoki számadás hozzá be nem érkezett.

Közgyűlésünk még egyszer és utoljára a a legszigorúbban útasítja lelkészt arra, hogy az 1914. és 1915. évi gondnoki számadásokat nyugtával együtt a járási számvevőhöz azonnal küldje be; járási számvevőt pedig felhívja, hogy jelentse az esperesi hivatalnak, hogy a kispéteri egyház lelkésze és gondnoka ezen utolsó felhívásnak eleget tettek e? Azon esetben, ha ez az útasítás is sikertelen lenne, esperes urat felkéri közgyűlés a fegyelmi eljárás megindítására.

30. 1915. évi őszi közgyűlés 55. szám alatt hozott azon határozatára, mellyel a megjelölt hiányok pótlása végett visszaadja a megyaszói egyház presbitériumának 4 példányban kiállított és megerősítésre felterjesztett lelkészi új díjlevelét, beterjeszti az egyház az egyháztanács és egyházközségi közgyűlés határozataival ezúttal ellátott de megerősítésre még mindig nem alkalmas lelkészi díjlevelet.

Közgyűlés azzal az utasítással küldi ismét vissza a megyaszói ref. egyház presbitériumának az újból beterjesztett lelkészi díjleveleket, hogy a lelkészi javadalmat képező föld telekkönyvi betét és helyrajzi számmal jelöltessék meg, a terület nagysága katasztr. holdanként számíttassék ki s összehasonlítás céljából az 1866. évi díjlevél is csatoltassék s úgy küldessék be az őszi egyházmegyei gyűlésre.

31. A cigándi lelkészi fizetés megosztásának elintézésével az őszi egyházmegyei közgyűlés által megbízott Bartha József papi és Dr. Kiss Sándor világi tanácsbírák jelentik, hogy az ügyet a lehető legsimábban, jó békességgel elintézték.

Tudomásul szolgál.

32. Esperes jelenti, hogy Karcsán az oly régóta dúló ellenségeskedés a gyülekezet és Kántor Lajos tanító között mindkét félre nézve közmegnyugvást keltően véget ért, amennyiben Ardó János és társai a Kántor Lajos ellen beadott vádakat visszavonták.

Egyházmegyei közgyűlés e jelentést örömmel veszi tudomásúl.

33. Az 1914. évi őszi egyházmegyei közgyűlés 19. s 29., az 1915. évi tavaszi egyházmegyei közgyűlés 30. s az 1915. évi őszi egyházmegyei közgyűlés 34 és 39. szám alatti ügyeiben a háborús viszonyok elháríthatatlan akadályai miatt előterjesztések nem tétettek, ezért

ezek az ügyek továbbra is nyilvántartásban maradnak.

34. Bartha József tanácsbíró, építőbizottsági elnök jelenti, hogy a cigándi egyház Gorso-tanyáján újonnan épült épületeket elnöklete alatt egy bizottság felülvizsgálta s javasolja, hogy a bizottság által felvett jegyzőkönyvben kitüntetett hiányok pótlása után az épületek átvétesse, s vállalati összeg kifizettségéig.

Egyházmegyei közgyűlés a jelentést tudomásúl veszi s felhatalmazza a cigándi egyházat, hogy vállalkozóknak — a hiányok pótlása után — a vállalati összeget kifizethesse.

35. Székely Imre taktaharkányi lelkész előterjeszti, hogy a katonai szolgálatot teljesítő Novák Lajos taktaszadai lelkész helyett Taktaszadán felügyelő lelkészi szolgálatot teljesít. Kéri, hogy ezen működéséért járó tiszteletdíját az egyházmegyei közgyűlés állapítsa meg.

Egyházmegyei közgyűlés tekintettel arra, hogy ezen kérdés elbírálása az egyházmegyei közigazgatási bíróság hatáskörébe tartozik, csupán javasolja Székely Imre taktaharkányi lel-

késznek, hogy tiszteletdíjra nézve állapodjon meg a taktaszadai lelkészszel akként, hogy a taktaszadai lelkész által szolgáltatandó fuvaron kívül évi 200 korona tiszteletdíj és a stóla ellenében a felmerülendő lelkészi teendőket elfogja végezni.

36. Orosz József kispécsi tanító a kispécsi egyháztól 510 korona mustváltságot követel, az egyház azonban ezt megfizetni vonakodik, amennyiben a pályázat kihirdetésekor csak 380 korona lett feltüntetve mustváltság gyanánt s a tanító tulajdonképpen erre az összegre jelentkezett. Békeség kedvéért 400 koronát ajánl az egyház. Orosz József kéri az egyházat 510 korona mustváltság pénz megfizetésére kötelezni s mivel a lelkész ezen ügyből kifolyólag őt dúrván megsértette, ellene egyúttal a fegyelmi eljárás megindítását kéri.

Egyházmegyei közgyűlés ezen ügyet az egyházmegyei bíróság, mint közigazgatási és fegyelmi bírósághoz átteszi, addig is útasítja a kispécsi egyházat, hogy Orosz József tanító részére a felajánlott 400 koronát fizesse meg.

37. Horváth János tokaji lelkész járásorvosi bizonyítvány alapján szolgálatképtelenségének megállapítását s ennek folytán folyó évi márc. 1-től káplántartási ellátási díjra és kongruára jogosultságát kimondani kéri.

Egyházmegyei közgyűlés az orvosi bizonyítványra támaszkodva, Horváth János tokaji lelkész szolgálatképtelenségét folyó évi márc. 1-től kezdődőleg megállapítja s kéri a főtitzt. egyházkerületet, hogy ez időponttól káplántartási jogosultságát a maga részéről is megállapítani méltóztassék.

38. A „Magyar Élet- és Járadékbiztosító-Intézet“ a püspöki, illetőleg esperesi hivatalok útján előre jelzi, hogy u. n. nyugdíj-biztosítási ajánlatokat fog szétküldeni a ref. lelké-

szekhez. Példákat is közöl, hogy minő módozatok mellett biztosíthatná egy egy lelkész netaláni özvegyének és árváinak tisztességes megélhetését.

Egyházmegyei közgyűlés a lelkészek komoly figyelmébe ajánlja nevezett intézet kilátásba helyezett ajánlatát.

39. A csobajai egyház 1916. évre 10%-os rendkívüli egyházadó emelést határozott el megnövekedett szükségletének fedezésére. Kéri az egyházmegyei közgyűlést ezen határozatának jóváhagyására.

Egyházmegyei közgyűlés rendkívüli adó-kivetést jóváhagyja, útasítja kérelmező egyházat, hogy rendkívüli adó-kivetési lajstromot, valamint a névszerinti szavazást *tényleg* igazoló egyháztanács és közgyűlési jegyzőkönyvi kivonatot pótlólag sűrgősen terjessze be az esperesi hivatalhoz.

40. Pálóczy József mádi lelkész kéri, hogy ha Ilonka leányának Lőrincz László M. Á. V. fogalmazóval tervezett egybekelése megtörténék: leánya részére a Gecsei Péter alapítvány egy évi kamata folyósíttassék.

Egyházmegyei közgyűlés kérvényezőnek a Gecsei Péter-alapítvány egy évi kamatát 200 K-t megszavazza s mihelyt az egybekelés megtörténé hiteles házassági bizonyítvánnyal igazoltatik s a kamat 200 K-t eléri, ennek kiutalását elrendeli.

41. Szöllősy Izebella, Szöllősy József tolcsvai lelkész leánya, aki hiteles anyakönyvi kivonat tanúsága szerint folyó év márc. 12-én Nyitray Györggyel házasságra lépett, kéri, hogy részére a Gecsei Péter-alapítvány egy évi kamata kiutaltassék.

Egyházmegyei közgyűlés Nyitray Györgyné sz. Szöllősy Izabellának a Gecsei Péter-alap egy évi kamatát 200 K-t kiutalja.

42. Az „Országos Református Leikészegyesület“ elnöksége arra kéri az egyházmegyei közgyűlést, hogy hatalmazza fel az egyházmegye pénztárnokát, hogy az egyesületi tagsági díjakat a tagok kongruájából, esetleg korpótlékából levonhassa és szolgáltatassa be az O. R. L. E. pénztárába.

Egyházmegyei közgyűlés nem érzi magát jogosítva arra, hogy az O. R. L. E. elnökségének kérelmét teljesítse, miután az O. R. L. E. az egyház hivatalos szervezetén kívül álló egyesület, a lelkészek annak csak önkéntes és nem kötelezett tagjai s így tőlök a tagsági díj egyházzhatóságilag nem követelhető.

43. Olvastatik a szomatori egyházba kiküldött bizottság jelentése, illetőleg ennek kapcsán a szomatori presbyterium és egyházközségi választó közönségnek az a kifejezett kívánsága, hogy tekintetbe véve azt a körülményt, miszerint a szomatori lelkészi lakás és melléképületei a jelenlegi állapotban lakhatatlanok, illetve használhatatlanok s a 85 egyházfenntartó család szegény földnélküli zsellér és önnerejükből a lelkészi lakást felépíteni nem tudják — engedtessek meg, hogy a lelkészi állás 3 évig ne töltessek be és az így fennmaradó jövedelem a lelkészlak rendbehozatalának költségeire fordíttassék annak megjegyzése mellett, hogy ezen felül a hiányzó összeg kipótlására az egyháztagok készséggel ajánlkoznak.

Egyházmegyei közgyűlés sajnálattal bár, de elutasítja a szomatori egyház kérelmét, igyekezni fog azonban az egyházat más módon segíyezni.

44. A pácini egyház pártoló véleményezés végett betervezi a főtitzt. és mélt. egyházkerülethez intézett azon kérést, melyben $8\frac{1}{2}\%$ os terhes tartozásának kifizetésére az egyházkerület pénztárából 5800 kor.-át kér kölcsön.

Egyházmegyei közgyűlés a pácini egyház kérését előnyösnek tartván az egyházra nézve, a kölcsön átváltoztatását a maga részéről en-

gedélyezi s az egyház ez iránti kérvényét a főt. egyházkerületre pártolólág felterjeszti.

45. A makkoshotycai egyház beterjeszti jóváhagyás végett 1916. évre szóló rendkívüli egyházi adó kivetését.

A csatolt jegyzőkönyvi kivonatokból meggyőződött egyházmegyei közgyűlés, hogy az 1915. évben fedezetlen kiadásokra felvett 527 kor. kölcsön, valamint az 1916. évi költségelőirányzat összesen 1140 kor. fedezetlen szükségletet tüntet fel. Ez csak rendkívüli egyházi adó kivetésével oldható meg. Meggyőződött továbbá arról, hogy a kivetés szabályszerűen eszközöltetett, az ellen felszólalás nem történt, jóváhagyja és megerősíti.

46. Tárgyaltatott a makkoshotycai egyháznak a főtiszt. és mélt. egyetemes konventhez intézett kérvénye, melyben az országos ref. egyházi közalapból vagy bárhonnán templom-építési célra 20'000 kor. egyszersmindenkori segélyt kér, mivel a templom használhatatlan állapotban van, melyet csak nagyon alapos javítással 4—5000 kor. kiadással lehetne jó karba hozni, ez is csak rövid időre biztosítaná a templom használhatóságát.

Egyházmegyei közgyűlés is csak az új építkezést tartván az egyedül helyes és célszerű megoldásnak, a kért segélyre kérelmező egyházat melegen ajánlja s utasítja az egyházat, hogy az egyszersmindenkori segélyhez szükséges nyomtatványt kitöltve sürgősen terjeszse be az esperesi hivatalhoz.

47. A prügyi egyházközség és presbytérium elhatározta, hogy a régebbi, még fel sem függesztett adózási rendszert és módot továbbra is fenntartja, a nyert adócsökkentési segélyt pedig az egyház és iskola szükségleteinek fedezésére fordítja. A vonatkozó közgyűlésekről felvett jegyzőkönyv beterjesztése mellett kéri az egyház ezen jóváhagyását azért, mert

az egyház az egyházmegyei bizottság által megállapított adócsökkentési segélynek $\frac{1}{3}$ -ad részét sem kapta meg és emiatt a III. t.-c. 13. §-ában megállapított adókulcs életbeléptetésével nyert bevétel nem lenne elegendő az egyház és iskola szükségleteinek a fedezésére és ismét csak rendkívüli egyházi adóval kellene megterhelni az egyháztagokat.

Egyházmegyei közgyűlés a prűgyi egyház rendkívüli tehervállalását tartalmazó fennebbi határozatát jóváhagyólag tudomásúl veszi.

48. A taktaszadai egyház régi építkezéseiből származott tartozásának kifizetésére, valamint újabb javítások költségeire 4000 kor. öt év alatt bcszedendő rendkívüli egyházi adókiivetést határozott el, ennek jóváhagyását kéri. Jelenti ugyanez alkalommal, hogy temetője már 4 éve betelvén e celra 2 hold alkalmas területhez jutni nem képes.

Ugy a rendes, mint a rendkívüli kivetési lajstrom a beterjesztett iratok közt nem található, az egyháztanács és közgyűlési határozatok E. T. I. t.-c. 43. p. rendeletétől eltérőleg szabálytalanul hozattak, tekintettel azonban arra, hogy a rendkívüli egyházi adókiivetés gyors foganatosítása az egyház létérdeke, egyházmegyei közgyűlés a rendkívüli adókiivetést jóváhagyja s útasítja az egyházat az említett hiányok sürgős pótlására. Utasítja továbbá egyházat, hogy temetőhely vásárlási ügyével forduljon a közs. előljáróságához s ha ott eredményt nem ér el, a közigazgatási hatósághoz.

49. A monoki lelkész előadja, hogy a monoki földesuraságtól, a Gróf Andrassy György által alapított hitbizomány haszonélvezőjétől, az uradalom szabad tetszéséig engedélyezett 6 kataszteri hold ajándékföldet használ. A díjlevél szerint e 6 hold tiszta jövedelme 120 korona. Díjlevél szerint a földek adóját az egyház fizeti. Ezen földért az egyház a gondnoki számadások igazolása szerint 1884. évig 20 forint 25 kr. földárendát fizetett az uradalomnak; 1884-től 1913.

évig néhai gróf Andrassy Dénes ezen földbér megfizetését nem kívánta. A hitbizomány jelenlegi haszonélvezője a hitbizomány tulajdonjogának elismerése, adó és kezelési költség fejében 1913. évtől évi 48 koronát kér az egyháztól, az egyház azonban ezt megfizetni vonakodik és annak fizetését a lelkészre hárítja.

Egyházmegyei közgyűlés útásítja a monoki egyház gondnokát, hogy a monoki uradalmi pénztárba 1913. évre visszamenőleg is évi 48 koronát haladéktalanul fizessen be, nehogy az uradalom szabad tetszéséig engedélyezett 6 hold ajándék föld használata a tulajdonjog elismerése fejében követelt aránylag csekély összeg fizetésének elmulasztása miatt a lelkésztől megvonassék. Egyidejűleg megállapítja, hogy a kérdésnek a lelkész és egyház közti viszonyát tartalmazó része az e.-m. közig. bíróság hatáskörébe tartozik.

50. Olvassatik az olaszliszkai egyház kérvénye, melyben a semmi hasznot nem hajtó, az olaszliszkai 790. sz. betétben 208., 209. sorszám alatt felvett belsőség és kert és ezek után járó közlegelő és erdőbeli illetőségnek 5000 korona vételárban leendő eladására kéri az engedély megadását. A vonatkozó egyháztanácsai és egyházközségi közgyűlési határozatoknak, valamint a már kiállított adás-vevési szerződésnek a kérvényhez való becsatolásával.

Egyházmegyei közgyűlés az eladást engedélyezi és az adásvételi szerződést jóváhagyás végett összes mellékleteivel a ft. egyházkerületi közgyűléshez pártolólág felterjeszti.

51. A berzéki egyház az egyházkerületi pénztárból lelkészlak építésére felvett 12,000 kor. 6⁰/₀-os kölcsönből — mivel a mai viszonyok közt építkezni nem lehet — a III-ik hadi kölcsön jegyzése alkalmával 5500 K-t jegyzett. Ennek jóváhagyását kéri; egyben újabb 1000 K-ás hadi kölcsönkötvény jegyzésére kér engedélyt.

Egyházmegye nem tartja indokoltnak a lelkészlak építésére felvett pénz hadikölcsönbe fordítását, miután arra építkezés esetén szükség lesz s a kötvények lombardirozása minden bizonnyal 6°/_o-nál magasabb kamatláb mellett fog történni, de minthogy a dolog már megtörtént, az 5500 K jegyzését tudomásul veszi, újabb összeg jegyzését azonban nem engedélyezi.

52. A cigándi egyház beterjeszti az egyház tulajdonát képező mintegy 440 magyar holdnyi ingatlanra vonatkozólag Groszberg Éliás cigándi lakossal még 1914. évi augusztus 9-én kötött haszonbérleti szerződést, mely szerint a nevezett haszonbérlet az egyház földjét 1915. január 1-től 1926. dec. 31-ig terjedő 12 évre haszonbérbe veszi és pedig az első 6 évben 20 K, a második 6 évben 24 K magyar holdankénti bérösszegért.

E.-m. közgyűlés a beterjesztett haszonbérleti szerződést jóváhagyja és megerősíti.

53. A sajókesznyéteni egyház beterjeszti Onga János és neje Sz. Tóth Sára 400 koronás különféle célokra tett alapítványáról szóló „Alapító level“-ét 4 példányban.

Egyházmegyei közgyűlés elismeréssel veszi tudomásul a nemesszívű ajándékozók szép adomány-tételét, azonban az alapító-leveleket azzal küldte vissza, hogy ezen homályos kitétele helyett: „Úrvacsora fenntartása címen“ tétessék ez a kifejezés: „úrvacsorai jegyek beszerzésére“.

54. A taktaharkányi egyház iskolaszéke beterjeszti Hajdu Lajos II. oszt. tanító nevére szóló díjlevelet 4 példányban jóváhagyás végett s egyben kéri az egyházmegyét: vegye tudomásul, hogy ez új díjlevelél 71.50 K új állandó terhet ró az egyházra, mert felebbezését ez összeg javadalmi jegyzőkönyvbe vétele ellen úgy a közigazgatási bizottság, mint a vall. és közokt. miniszter visszaútasította.

Egyházmegyei közgyűlés a díjlevelet megerősíti s hozzájárulás végett az egyházkerületi közgyűléshez felterjeszti. A 71·50 K új teher az egyház hibás eljárása miatt állott elő s ezt már most viselnie kell.

55. Olvastatik Székely Imre taktaharkányi lelkész kérvénye 24 $\frac{1}{2}$ hold rétföldjének a vízállásmiatti hasznavehetetlensége és a csapásos időjárás okozta 3 évi jövedelem vesztesége miatt kongrua hiányában némi segély nyújtása iránt.

E.-m. közgyűlés a kérvényt fedezet hiányában elutasítja.

56. Ugyancsak Székely Imre előadja, hogy a lelkészi földek után járó vízszabályozási járulékot a díjlevele szerint az egyház tartozik fizetni. Már négy éve azonban ő fizeti, mert az ő nevére van kivetve, az előljáróság tőle követeli és ő a nagyobb kellemetlenség elkerülése végett meg is fizette; fizetett összesen mintegy 140 koronát, de a presbyterium ezt neki megtéríteni s az egyház terhéül elvállalni nem hajlandó.

E.-m. közgyűlés tekintettel arra, hogy a díjlevél 10. pontjában világosan bennfoglaltatik, hogy a vízszabályozási költséget az egyház fizeti, útasítja a taktaharkányi egyházat, hogy a lelkésznek az e címen igazoltan fizetett összeget térítse meg, a jövőben kivetendő vízszabályozási költségeket pedig annak idején fizesse ki. Útasítja a lelkészt, intézkedjék aziránt, hogy ezen vízszabályozási járulék ne a lelkész, hanem az egyház terhére legyen előírva.

57. Olvastatik Székely Imre taktaharkányi lelkész kérvénye a díjlevélnek a mai viszonyoknak megfelelőleg leendő átalakítása céljából a presbyterium részére adandó útasítás iránt, mert a díjlevél szerint a kincstári adót, a díjlevél kiállításakor körülbelől 130 koronát, a lelkész köteles fizetni. Ez az adó azonban ma már megközelíti a 200 koronát.

E.-m. közgyűlés jelen kérvényt az egyházmegyei bíróság, mint közigazgatási bírósághoz átteszi.

58. Olvastatik Kajdy Menyhért alsódobszai lelkész kérvénye, melyben a templom elavult tetőzetének eternit palával való befedéséhez fedezet hiányában a nyerendő adócsökkentési segély felhasználására kéri az engedély megadását, mert a szegény, nagyobbára zsellérekből álló egyház az elavult tanítói és lelkész lakot rendkívüli egyházi adókivetés útján nyert összegből csak nem rég újíttotta és a templom elavult tetőzetének szükségessé vált megújítása a hívek nagyobb megterheltetése nélkül nem lenne máskép lehetséges.

E.-m. közgyűlés megadja az engedélyt arra nézve, hogy az alsódobszai egyház a nyerendő adócsökkentési segélyt a templom elavult tetőzetének kijavítására fordíthassa és a régi adózási rendszer továbbra is meghagyassék a vonatkozó presbyteri és egyházközségi határozatnak az esperes úrhoz való beküldésének feltétele mellett.

59. Bartha József tanácsbíró írásbeli beadványban indítványozza, hogy tekintettel a mai rendkívüli időkre: rendelje el az egyházmegyei közgyűlés, hogy minden egyház köteles a lelkész és a tanító díjlevelileg biztosított természetbeni járulékait természetben kiszolgáltatni.

Egyházmegyei közgyűlés — mérlegelve a mai nehéz idők rendkívüli körülményeit, mikor mindennek az ára 2—4 szeresére szökött fel — hogy a lelkészek s tanítók végképen nyomorba ne döntessenek, a mai nehéz megpróbáltatásokkal anyagilag megküzdhessenek: a javaslatot indokoltnak, méltányosnak tartja, beható vita után elfogadja s útasítja az egyházakat, hogy a hivatalnokok díjlevelileg biztosított természetbeni járandóságait mindig vagy természetben szolgáltatassák ki, vagy folyó árban

állítsák be a költségvetésbe s az emiatt esetleg fedezet nélkül maradt hiány pótlásáról rendkívüli adókiivetés útján gondoskodjanak.

60. Bartha József tanácsbíró írásbeli beadványban indítványozza, hogy miután az egyházmegye egyik ügyésze, dr. Lengyel László már második éve nem végezheti tisztét hadbavonulása miatt, egy harmadik ügyész választassék.

Egyházmegyei közgyűlés az indítványt elfogadja s a harmadik ügyészi állásra dr. Kérészy Sándor sárospataki ügyvédet megválasztja.

61. A kenézlői egyház a lelkészi udvaron építendő kút, továbbá az ugyanott lévő istálló épület kijavítására és a lelkészi és tanítói lakon előforduló javítások költségeinek fedezésére 1000 korona kölcsön felvételére kér engedélyt annak megjegyzése mellett, hogy ezen kölcsön az 1909. év óta templomi széket foglalt új egyháztagokra kírott külön székpenzből teljes fedezetet nyer, tehát abból lenne visszafizetendő. A csatolt költségvetés szerint a kút építés és javításokra 995 korona lenne szükséges.

Egyházmegyei közgyűlés a feltétlenül szükséges és halasztást nem tűrő kút építés és javítások eszközölhetése végett az 1000 korona kölcsön felvételére az engedélyt megadja és a főt. egyházkerülethez jóváhagyás végett felterjeszti.

62. A tállyai egyház a Várad Szabó Miklós volt tállyai főgondnok által a tállyai egyház részére hagyományozott ingatlant terhelő adósság teljes kifizetése céljából az egyház valamelyik kisebb ingatlan részletének lekötése mellett 10000 korona 20 éven át visszafizetendő törlesztéses kölcsön felvételre kér engedélyt.

Egyházmegyei közgyűlés a tállyai egyháznak a 10000 korona törlesztéses kölcsön felvételére az engedélyt megadja, de a kérvényt:

csak az erre vonatkozó egyházközségi közgyűlési és presbyteriumi határozatok beterjesztése után fogja az egyházkerületi közgyűlés elé felterjeszteni jóváhagyás végett.

63. A tállyai egyház az egyházi alapítványokból a már eddig jegyzett 15000 koronán felül újabban 10—12000 kor. hadikölcsön jegyzéséhez kéri az engedély megadását.

Egyházmegyei közgyűlés örömmel megadja a hazafias kötelességét átérző tállyai egyháznak az engedélyt arra, hogy a takarékpénztárban betétként elhelyezett összegekből 12000 korona névértékű hadi kölcsönkötvényt jegyezessen.

64. Olvastatik Szabó István és társai legyesbényei egyháztagok kérvénye. akik a Czecz András lelkész ellen tett fegyelmi jelentésből kifolyólag felmerült útiköltségük megtérítését kérik. Erre előadásuk szerint szóbelileg lettek, ezen ügyben delegált abaúji egyházmegyei bíróság által útasítva.

Egyházmegyei közgyűlés felkéri az esperes urat, hogy keresse meg az abaúji egyházmegye esperesét a periratoknak megküldése végett, hogy a költség megállapítható legyen.

65. A tokaji egyház presbiteriuma jelenti, hogy Antalóczi János 300 K, Antalóczi Gábor 56 K az egyháznál immár 28 év óta fennálló tartozását hajlandó tőlük a tőke és 3 évi kamat megtérítése után felvenni s a 3 éven túl járó kamatot nekik elengedni, ha adósok ez évi május 1-ig a tőkét és 3 évi kamatát kifizetik.

Egyházmegye a presbiterium határozatához a benne foglalt indokok alapján hozzájárul s felhívja a tokaji egyházat, hogy őszi közgyűlésre az ügyről jelentést tegyen.

66. Számvevőszék beterjeszti az egyházmegyei pénztár és dékáni számadás megvizsgálása, valamint a járási számvevők

jelentései alapján az egyházak 1915. évi számadásainak felülvizsgálata és megerősítése tárgyában felvett következő jegyzőkönyvét:

JEGYZŐKÖNYV.

Felvetetett Sárospatakon az alsözempléni egyházmegye számvevőszékének 1916. április 26-ik napján tartott ülésében.

Jelen vannak: Bálint Dezső esperes elnöklete alatt: Zitás Bertalan egyh.-megyei pénztárnok, Hézsér Emil, Bartha József, Keresztúry József, Gecse Lajos számvevőszéki tagok. Jegyző: Gecse Lajos.

1. Számvevőszék megvizsgálván az egyházmegyei pénztárnok és dékán 1915. évi számadásait, mindkettőt példás rendben vezetettnek találta, miért is elismerésének kifejezése mellett a számadás tételeire nézve a pénztárnok számára adandó felmentés iránt tett javaslatot.

A pénztári számadás szerint:

<i>Közpénztári</i> bevétel	---	---	---	9659 K 11 f.
„ kiadás	---	---	---	8974 „ 20 „
„ maradvány	---	---	---	684 „ 91 „

I. <i>Közpénztári</i> kihelyezett tőke	---	---	---	8313 „ — „
„ maradvány	---	---	---	684 „ 91 „
„ kamathátralék	---	---	---	123 „ 93 „

II. *Miklós B.-alap*:

Kihelyezett tőke	---	---	---	1784 „ 37 „
Készpénz mint maradvány	---	---	---	36 „ — „

III. *Meczner B.-alap*:

Kihelyezett tőke	---	---	---	341 „ 12 „
Készpénz mint maradvány	---	---	---	34 „ 22 „

IV. *Bélteki—Kis-alap* (szomotori egyházé):

Kihelyezett tőke	---	---	---	273 „ 83 „
Készpénz mint maradvány	---	---	---	21 „ 90 „

V. *Gortvay-alap:*

Kihelyezett tőke	---	---	231	„	—	„
Összesen	---	---	11844	K	28	f.

Teher:

1. A tiszáninneri ref. egyházkerületnek (felsőbb leányiskolára tett adomány)	---	---	2000	K	
2. „Kálvineum“-ra (a még ki nem fizetett készlet)	---	---	700	K	
Összesen	---	---	2700	K	

Dekáni számadás szerint:

a) *Egyházkerületi járulékok* és pedig:

Közigazgatási perselypénz váltáság címen bevétel és kiadás	---	---	515	K	39	f.
Közhírdetés címen bevétel és kiadás	---	---	131	„	40	„
Egyh.-ker. papi özv.-árva gyámin-tételre tagdíj és hírdetésből	---	---	565	„	10	„
Tűzkárbiztosítási díj	---	---	4425	„	46	„
Szükölködők tára részére	---	---	71	„	40	„
Egyh.-ker. jegyzőkönyvekért	---	---	384	„	—	„
Felső leányiskolának (Miskolc)	---	---	59	„	10	„
Lelkészi könyvtár	---	---	620	„	—	„
Bevétel és kiadás összege	---	---	6771	K	85	f.

b) *Főiskolai járulékok* és pedig:

Sárospataki főiskolának hírdetésből bevétel és kiadás	---	---	16	K	90	f.
Sárospataki főiskolai tápintézetnek bevétel és kiadás	---	---	22	„	30	„
Főiskolai épületek fentartása	---	---	67	„	20	„
Szupplikáció-váltáság	---	---	720	„	—	„
Összes bevétel és kiadás	---	---	826	K	40	f.

Egyházkerületi és főiskolai járulékok összege:

Bevétel és kiadás --- --- --- 7598 K 25 f.
Maradvány nincs.

A papi és tanítói özvegyek, árvák s szükölködők részére átvétetett a ker. pénztártól és ki is adatott: 4751 korona 40 fillér.

2. Elnök felhívja a járási számvevőket jelentéseik megtételére.

Számvevőszék a jelentések nyomán az egyházak számadásairól a következő észrevételeit terjeszti a közgyűlés elé:

Sárospataki járás. Számvevő: Bartha József vissi lelkész.

Sárospatak, Vámosujfalu, Tolcsva, Viss, Bodrog-sára, Erdőhorváti, Erdőbénye, Kenézlő, Makkoshotyka, Bodrogolaszi

számadása rendben van.

Tiszatokaj közpénztára rendben van, de a tökepenzek kimutatása tűrhetetlen állapotról teszen tanúbizonyságot: 956 korona után 490 89 korona kamathátraléka van.

Utasíttatik az egyház előljárósága, hogy Antalóczy Gábor 56 K tőke és 51 64 K kamat, Erdöss Gábor 600 K tőke és 217 25 kor. kamat, Antalóczy János 300 kor. tőke és 222 kor. kamat kimutatott tartozást a legrövidebb idő alatt beszedje s Esperes úrnak 30 nap alatt jelentést tegyen.

Olaszliszka és Bodroghalász

utasíttatnak a költségvetéseik és számadásaik tételei között mutatkozó nagy aránytalanságok megszüntetésére.

Bodrogkeresztúr tökepenzének kimutatása oly hibás, hogy számvevő által rectificálás céljából vissza is küldetett.

Számvevőszék útasítja lelkészt, hogy a rendelkezésére álló adatokból különösen a Hubay-féle tartozásoknak állását lehetőleg pontosan állapítsa meg, s erről pontos kimutatást készítsen! A tőkepénzek után kamat 77 K 92 fillér van a táblás kimutatásban s a gondnoki számadásban ezen a címen 99 K 92 fillér szerepel. Igazolás és bizonyítás okvetlen beküldendő járási számvevőhöz 30 napon belül.

Tállyai járás. Számvevő: Hézszer Emil tállyai lelkész. Mád, Szerencs, Ond, Monok, Golop, Tállya, Mád-zombor, Prügy, Taktaszada, Báj

számadásai kifogástalanok.

Csobaj számadásainak rendszeresebb csoportosítására útasíttatik.

Tarcalon pontosan meg kell állapítani a 8-ik naplószám alatti 159-19 korona bevételt. Ez az összeg a kiadásban nem szerepel s nem tudható, hogy a kiadások 64. és 65-ik tétele alatti takaréki betétben nincs-e be-foglalva.

Ez ügyről járási számvevő 30 nap alatt értesítendő.

Szentesi járás. Számvevő Keresztúry József géresi lelkész

Nagytárkány, Bodrogvécs, Bodrogmező, Perbenyik, Zemplénagárd, Bacska, Nagygéres, Vajdácska

számadása rendben van.

Alsóbereczki közpénztári számadása jó, de az alapok kezelése szabálytalan.

Útasíttatik, hogy az alapítványok s ezeknek kamatai rendeltetésök szerint külön

kezeltessenek, s mutattassanak ki, valamint a lelkész javadalmát képező magtár tőkepénz kamata is a polgári évnek megfelelően könyveltessék el.

Kistárkány számadása helyesbítésre szorúl: Kiadás 3 tételszám alatt a, b, c, d, e nyugták összege nem 66·04 kor., de 31 04 kor. — 4. tsz. alatt a, b, c, d, e nyugták összege nem 79 kor., hanem 37 korona. — 6. tsz. alatt a, b, c, d, e nyugták összege nem 67·23 kor., de 68·90 kor., e szerint a tármaradvány nem 160·18 kor., hanem 235·51 kor.

Utasítatik a helyesbített összeg gondnoki naplózására.

Ágcsernyő számadása hibás: pénztármaradvány nem 349·38 kor., hanem 214·18 kor.

A gondnoki számadás újból való tüzetes átvizsgálására útasítatik, s különösen felhívja számvevőszék az illetők figyelmét a kiadás 2. sz. a. 1 ny. [a, b], továbbá a 4. sz. a. 3. ny. a. b. s a 9. sz. a. 7. ny. a. b, c s a 12. sz. a. 10. ny. a, b, c nyugtáinak összegezésére.

Szomotor számadása is kifogás alá esik. Hibás összeadás miatt a bevétel nem 1966·38 kor., hanem 1968·38 kor. A különféle célokra gyűjtött perselypénzek nem szerepelnek a bevételek között.

Utasítatik a gondnoki számadás revideálására és 30 nap alatti jelentéstételre.

Királyhelmecezen pénztármaradvány nem 1533·75 kor., hanem 1534·55 kor.

Utasítatik, hogy az 1916. évi gondnoki számadásba a helyesbített tármaradványt vegye fel.

Bodrogszentes: Kiadás 2—6 ny. összege nem 279·51, de 278·51. Kiadás 6. sz. ny. bevételezve nincs, csak kiadásban szerepel a 10 korona. Így tármaradvány nem 197·23 kor., hanem 208·23 kor. Kiadási tételek között 4. sorszám 7. ny. szerint az egyház a vékei egyháznak 200 koronás kölcsönét megfizette, ez összeg azonban a vékei egyházi gondnok bevételei közé nincs felvéve s e szerint a vékei gondnok tármaradványa nem 18·39 kor., hanem 218·39 kor.

A helyesbítés megtételére útasíttatik.

Kiskövesd, Nagykövesd, Kisgéres

számadásaiknak rendbeszedésére ezúton is a legszigorúbban figyelmeztetnek.

Cigándi járás. Számvevő: Janka Károly cigándi lelkész. Cigánd 5000 kor. körüli adó- és ártértartozása megütközést keltett.

Utasíttatik adósságainak sürgős rendezésére.

Karcsa számadása átvizsgálásra szorúl.

Utasíttatik, hogy a számvevő által megállapított pénztári maradvány 567·98 kor. szerepeljen az 1916. évi számadásban.

Karos számadása csoportosítva nincs, tökepénzeinek táblás kimutatása rendszertelen. Több kiadás indokolatlan, magyarázatlan, sőt érthetetlen Nyugtái igazítva vannak.

A legszigorúbban, felelősség mellett útasíttatik, hogy jövőben minden számadási tételt okmányilag igazoljon, számadását szabályszerűen csoportosítsa, a tökepénzek táblás kimutatását áttekinthetően vezesse és a felesleges kiadásokat feltétlenül kerülje.

Luka számadása nem rendszeres.

Utasítatik, hogy jövőre tervszerű és következetes csoportosítással, nagyobb körültekintéssel készítse számadását.

Örösnek tetemes pénztármaradványa van: az illetékegyenérték mégis kifizetetlen.

Utasítatik az ill.-egyenért. kifizetésére.

Ricse számadása rendes, de sok a magtári kamathátralék.

Utasítatik, hogy a magtári kamathátralékok behajtásáról gondoskodják.

Semjén fedezet hiányában a lelkészi ingatlanok után eső 1915. évi adóval hátralékban maradt.

Utasítatik az egyház, hogy szükség esetén rendkívüli kivetés útján is gondoskodják a köztartozások kifizetésére szolgáló fedezetről.

Tiszakarád. Tőkepénzeiről táblás kimutatást nem csatol, e helyett a tőkét rendeltetésök megjelölésével a számadás végén sorolja fel, de azok évi kamata, vagy a kamatok tőkésítése számadás tárgyát nem képezi. Lelkész ellenőrzői tisztjét az utalványozás tekintetében nem gyakorolja.

Utasítatik arra, hogy jövőben a tőkék kamata kivétel nélkül bevételezendő s amennyiben a kamat rendeltetési céljára fordítatik, még ha tőkésített is, a kiadásba beveendő. Lelkész és gondnok figyelme egyaránt felhívatik egyházmegyénk azon határozatára, hogy a kifizetések csak a lelkész előzetes utalványozása alapján teljesíthetők.

Nagyrosvágy és Kisrosvágy számadása teljesen rendben van.

Megyasói járás. Számvevő: Gecse Lajos kesznyéteni lelkész.

Tiszalúc, Taktaharkány, Taktaszada, Kesznyéten, Hernádkak, Ujcsanados, Sostófalva, Gesztely számadása rendes, helyes.

Hernádnémeti közpénztári számadása rendben van, de a tőkepénzek kimutatása hiányos. Táblás kimutatást nem küldött. Kamathátraléka 186·36 kor. földbérlet hátraléka 425 kor. Gondnoknál készpénz 3084·68 kor. van.

Utasítatik, hogy a kamat- és földbérlet-hátralékokat azonnal szedesse be: a gondnoknál lévő nagy pénzkészletet gyümölcsözöleg helyeztesse el: jövőben táblás kimutatást is küldjön s a számadás külalakjára is nagyobb gondot fordítson, különösen rendes nyugtákat állítson ki.

Legyesbénye számadása 1187·03 kor. tármaradvány nyal zárult, holott a lelkész 618, a tanító 587·20 kor. 1915 ik évi járandósága hátralékban van.

Utasítatik, hogy jövőre a függő tartozások kiegyenlítése után állapítsa meg a pénztármaradványt s tőkepénzeiről táblás kimutatást is küldjön.

Berzék számadása rendes. A „Szemere—Törös-alapítvány kimutatását jelentésével együtt az egyházlátogatóság jelentése alapján egyházkerületi gyűlés elé való terjesztése céljából beküldi.

Számvevő a Szemere-Törös-alapítvány tőkéinek biztosítása céljából javasolja a tőkék I. helyen való bekebelezésének elrendelését, mert mindaddig, míg ez meg nem történik, az alapítványt teljes mértékben biztosítottak nem tartja.

Sajóhidvég naplószerűen, minden csoportosítás, sőt a nyugták rendezése nélkül adta le gondnoki számadását. 3287·03 kor. pénztármaradványa van.

Utasítatik, hogy jövőre csoportosított számadást küldjön, csoportosításnak megfelelően rendezett nyugtákat mellékeljen s a nagy tármaradványból vagy adósságát törlessze, vagy gyümölcsözőleg helyezze el.

Megyaszó számadása rendes. Tármaradvány 3733·47 kor. Adóssága 22565·74 kor.

Utasítatik, hogy a nagy pénztármaradványból legalább a váltótartozását (650 K) fizesse ki s a magtár készletét 20·55 kilogramm rozst a mai magas árban értékesítse.

3. Számvevőszék a következő határozatot terjeszti a Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés elé:

1. Ujítsa meg a Nt. Egyházmegye Közgyűlése 1915. évi őszi közgyűlésének 41. sz. jkvi pontban kimondott azon határozatát, hogy tartoznak az egyházak számadásaikhoz az ugyanazon évi esperesileg megerősített költségelőirányzatot mellékelni, kimondván, hogy a számadás és költségelőirányzat csoportosítása között eltérés nem lehet és hogy az adósegélyt élvező egyházak csoportosításánál, tehát számadásánál is a „Normál-költségvetés“ formája kötelező.

2. A lácai egyház lelkésze és gondnoka fegyelmi eljárás terhe alatt a legszigorúbban utasíttassanak, hogy az egyház 1915. évi számadását a járási számvevőhöz 30 nap alatt beterjesszék.

3. Az egyetemes adóalapi és bármely más természetű segélyek teljes összegükben, levonás nélkül bevételezendők, a segélyből

történt levonások alakjában fedezett kiadások a számadásba tételről-tételre felveendők.

4. A meghatározott időre szóló fizetéseknél az az idő, amelyre a befizetés vagy kifizetés történik, határnaptól-határnapig szigorúan megjelölendő.

5. Járási számvevők minden bevételi és kiadási nyugtát aláírni kötelesek.

Egyházmegyei Közgyűlés Számvevőszék jelentését helyeslően tudomásul veszi, az egyházmegyei pénztári és dékáni számadást megerősíti, az egyesekhez intézett útasításához hozzájárul, határozati javaslatának 1, 5. pontjait változtatás nélkül elfogadja, az azokban foglaltakra a lelkészek és gondnokok figyelmét felhívja, a lácai lelkészt és gondnokot fegyelmi eljárás terhe alatt útasítja, hogy 1915. évi számadását járási számvevőhöz 30 napon belül beadja.

A berzéki „Szemere—Törös“ -alapítvány kihelyezett tőkéinek bekebelezés útján való biztosítását elrendelve, ezúttal az alapítvány kezeléséről szóló jelentést a főt. egyházkerületre felterjeszti.

67. Mindezen jegyzőkönyvi pontok hitelesítésére

kiküldetnek az elnökség mellett: Bartha József papi, Dr. Kiss Sándor világi tanácsbírók és a jegyzői kar, a hitelesítésre határidőül május hó 8. napja tűzeten ki.

68. A tárgysorozatban felvett ügyek letárgyaltatván,

a gyűlést vezető elnök, a gyűlés-tagok részéről az elnökség iránt megnyilvánuló elismerő és tetszés nyilatkozatok között, a gyűlést beárja.

Az 1—68. szám alatt felvett közgyűlési és I—IV. szám alatt jegyzett bírósági jegyzőkönyvi pontok a Sárospatakon 1916. évi május hó 8-án tartott bizottsági ülésben

hitelesítették.

Kmf.

Janka Károly
e.-megyei p. főjegyző.

Bálint Dezső
esperes.

II. Bírósági ügyek.

I.

Elnökség felhívja a közgyűlést az időszaki bíróság megalakítására.

Határozat:

Egyházmegyénk az időszaki tanács tagjaiul az elnökség mellett megválasztja rendes tagoknak lelkészi részről: Hézser Emil, Keresztury József; világi részről: id. Miklós Béla, tanácsbírákat; póttagoknak: Bartha József, Sebeő Gyula, Tolcsvai Nagy Barna tanácsbírákat egy évre szóló érvénnyel.

II.

JEGYZÖKÖNYV

Felvétetett Sárospatakon 1916. évi április hó 27-ik napján az alsózempléni ref. egyházmegyei bíróság, mint közigazgatási bíróságnak Janka Péter Nagyrozvágyra megválasztott lelkész ellen Berta Ferenc és társai által benyújtott felebbezési ügyben tartott tárgyalásáról.

Jelen voltak:

A bíróság részéről: Bálint Dezső esperes, Meczner Béla gondnok elnökség, utóbbi mint tárgyalást vezető elnök, Keresztury József, Bartha József, Hézser Emil, Pálóczy József Dr. Kovács Gábor, Nagy Barna, Sebeő Gyula, Gortvay Aladar, Máthé Gyula tanácsbírák és Dr. Vitányi Miklós világi főjegyző, mint jegyző.

Felek részéről: Berta Ferenc panaszos és képviselőjében Dr. Szirmay István sátoraljaújhelyi ügyvéd, Janka Péter megválasztott lelkész és képviselőjében Dr. Varga Lajos kisvárdai ügyvéd és Dr. Szánthó Elek e.-m. ügyész.

Tárgyalás alatt van a Janka Péter nagyrozvágyi lelkész választása ellen Berta Ferenc és társai által benyújtott felebbezés.

Elnök az ülést megnyitván, az V. t.-c. 44. §-a értelmében felhívja bíróság tagjait a tekintetben való nyilatkozásra, hogy tudomásuk szerint nem forog-e fenn valamelyikükre nézve hivatalból figyelembe veendő érdekeltiségi eset?

Megállapított, hogy a bíróság tagjaira nézve hivatalból figyelembe véendő érdekeltiségi eset fenn nem forog és hogy ellenük törvényen alapuló érdekeltiségi kifogás nem tétetett.

Erre az elnök megállapítja, hogy a bíróság érdektelen tagjai kellő számban vannak jelen és hogy az alapszabályszerűen megalakult. Miután a bíróság illetősége ellen sem tétetett kifogás, elnök elrendeli az ügy érdemleges tárgyalását. Hézszer Emil előadó ismerteti az ügy állását.

Elnök felhívja a jelenlevő feleket, hogy az ügyre vonatkozó állításait és bizonyítékaikat terjesszék elő.

Dr. Szánthó Elek e.-m. ügyész bejelenti, hogy a vizsgálat adatai alapján a vádat visszavonja.

Panaszos képviselője kéri a vizsgálat folyamán kihallgatott s jelenlevő id. Miklós Béla nagyrozvágyi lakost pótlólag kihallgatni azon körülményre nézve, hogy a megválasztott lelkész kérte, hogy ha meg nem választják, neki nincs hová mennie s ezzel erkölcsi nyomást akart gyakorolni megválasztatása érdekében. Panaszlott képviselője ellenzi id. Miklós Béla a vizsgálat alatt már kihallgatott tanunak újbóli kihallgatását. A bíróság a tanu kihallgatását elrendelvén, az nyomban fogantatosított. Id. Miklós Béla a vizsgálat folyamán letett esküjére való figyelmeztetés után előadja, hogy mikor Janka Péter kérésére nem ígérte meg neki, hogy rá fog szavazni, erre Janka Péter azt mondotta „Cigándon is megbuktam, most Rozvágyon is megbukom, hát akkor hol leszek pap.“

A bizonyító eljárás ezzel befejeztetvén, elnök felszólítja a panaszosok között első helyen megnevezett Berta Ferenc képviselőjét a vád előterjesztésére, a ki kéri a választásnak az E. ll. t. c. 44. §. c) d) és e) pontjai alapján való megsemmisítését e vád pontokat a tanuk vallomásával igazolva látván.

Dr. Varga Lajos kéri a választás törvényszerűségének kimondását és a panasz visszautasítását, valamint panaszosoknak a vizsgálati költségekben való elmarasztalását.

Elnök a tárgyalást berekeszti s zárt tanácskozás után nyílt ülésben kihirdeti a bíróság által szótöbbséggel hozott következő

ítéletet:

Az alsózempléni egyházmegyei bíróság, mint közigazgatási bíróság Berta Ferenc és társai nagyrozvágyi egyháztagok által a Nagyrozvágyon 1915. szeptember 20-án megejtett lelkészválasztás ellen beadott panasznak helyt ad, a választást megsemmisíti s Janka Péter segédlelkészt arra kötelezi, hogy panaszosok részére az általuk előlegezett 65 K 90 f. felmerült vizsgálati költséget 15 nap alatt különbeni végrehajtás terhe mellett fizesse meg.

Indokok:

A nagyrozvágyon 1916. évi január 22-én megtartott lelkészválasztás ellen Berta Ferenc és 16 társa törvényes határidőn belül panaszszal éltek és kérték a választás megsemmisítését azért, mert a megválasztott lelkész maga magát ajánlgatta, az őt felkereső választókat megvendégelte és Szabó Sándor nagyrozvágyi gazda a választókat a megválasztandó lelkész tudtával etette és itatta és ezzel oda működött, hogy a választók Janka Péterre szavazzanak. Állításaik igazolására kérték id. Miklós Béla, Sipos János, Juhász Albert, Daróczi János, Bergi István, Tóth Sándor, Molnár Gábor, Czető József, Szentpétery János, Harcsa Ferenc, Bolobás András, Kovács István, Király Balázs és Juhász József tanuk kihallgatását. A tanuk vallomása a vizsgálati jegyzőkönyvben foglaltatik.

Molnár Gábor, Czető József és Szentpéteri János vallomása alapján tényként állapítja meg a bíróság, hogy a nagyrozvágyi lelkészi állás megüresedése után több rendbeli gyűlést tartottak Nagyrozvágyon, hogy ezen gyű-

léseken, valamint más alkalommal is Szabó Sándor volt az, a ki a választókat arra igyekezett rábírní, hogy Janka Péterre szavazzanak és ugyancsak ő volt az, aki a választókat úgy ez alkalmakkor, valamint a választás napján itatta, amennyiben a választók részére a helybeli szövetkezetből az ő megrendelésére előbb 86 kor., majd 45 kor. és ismét 218 korona árú italt szolgáltatott ki. Az utóbbi 218 korona költség kiifzetését, mely részben már a választás után merült fel, Szabó Sándor már ki sem fizette, de annak fizetését a megválasztott lelkészre háritotta. Ezen körülményekből megállapította a bíróság azt is, hogy Szabó Sándor úgy a Janka Péterre adandó szavazatok kérése és az itatás alkalmával is a választók előtt is a lelkész megbizottjaként tünt fel és kétségtelenül a megválasztott lelkész tudtával és az italok kiszolgáltatása alapján oda működött, hogy a választók Janka Péterre szavazzanak. Minthogy pedig ezen tényállás az E. ll. t.-c. 44. §. 1) pontjába ütköző érvénytelenségi ok tényálladáki alkatelemeit teljesen kimeríti, ennél fogva a választást illetőleg a bíróságnak a rendelkező részben foglaltak szerint kellett határoznia.

A 44. §. c) d) pontjaira alapított érvénytelenségi okok fennforgását a tanuk vallomásából megállpítani nem lehetett. A felmerült vizsgálati költségek megfizetésében való elmarasztalás a választás megsemmisítésének következménye.

Az elnök konstatálja, hogy ítélet kihirdetésénél Berta felperes és képviselője, Janka Péter és képviselője jelen voltak.

Ezután elnök felhívta a jelenlevő feleket az iránt való nyilatkozattételre, hogy megnyugosznak-e az ítéletben, vagy pedig felebbeznek.

Janka Péter képviselője kijelenti, hogy az ítélet ellen felebbez és írásbeli indokait 15 nap alatt be fogja terjeszteni.

Kmft.

Bálint Dezső
egyházi elnök.

Meczner Béla
világi elnök.

Dr. Vitányi Miklós
jegyzőkönyvvezető.

III.

JEGYZÖKÖNYV.

Felvétellett Sárospatakon, 1916. évi április hó 27-ik napján az alsözempléni egyházmegyei bíróságnak, mint közigazgatási bíróságnak a sajhídvégi lelkészválasztás elleni ügyben tartott tárgyalásáról.

Jelen voltak :

A bíróság részéről: Meczner Béla gondnok, tárgyalást vezető elnök, Bálint Dezső esperes, Máthé Gyula, Keresztury József, Bartha József egyházi; Dr. Kovács Gábor, Nagy Barna, Sebeő Gyula, Gortvay Aladár világi tanácsbírák, Dr. Szánthó Elek egyházmegyei ügyész, Dr. Asztalos Kálmán egyházmegyei jegyző.

Panaszosok részéről: Dr. Szilva Béla szerencsi ügyvéd meghatalmazott. Panaszlottak részéről: Kiss Ernő s.-lelkész.

Tárgyalás alatt van a sajhídvégi lelkészválasztás elleni közigazgatási bírósági ügy.

Elnök az ülést megnyitván az V. t.-c. 51. §-a értelmében felhívja a bíróság tagjait a tekintetben való nyilatkozásra, hogy tudomásuk szerint nem forog-e fent valamelyikükre nézve a 49. §-ban felsorolt, hivatalból figyelembe veendő érdekelt-ségi eset?

A bíróság tagjai kijelentik, hogy az ügyben érdekeltnek magukat nem érzik.

Felhívja elnök a feleket és képviselőiket, hogy nincsen-e a bíróság valamelyike ellen törvényen alapuló érdekelt-ségi kifogásuk?

Kiss Ernő Gortvay Aladár tanácsbíró ellen érdekelt-ségi kifogást jelent be. Gortvay Aladár kijelenti, hogy bár nem érzi magát érdekeltnek, a szavazásban résztvenni nem fog.

Erre az elnök megállapítja, hogy a bíróság érdektelen tagjai kellő számban vannak jelen és hogy az szabályszerűen megalakult; konstatálja, hogy a felek és tanúk szabályszerűen megidéztettek.

A bíróság elnöke felhívja a feleket, hogy a bíróság illetékessége tekintetében van-e előadni valójuk?

Kijelentik, hogy illetékességi kifogásuk nincs.

A bíróság elnöke ezután elrendeli az ügy érdemleges tárgyalását. Keresztury József előadó ismerteti az ügy állását, felsorolja panaszosoknak az ügyre vonatkozó állításait és bizonyítékait.

Dr. Szánthó Elek ügyész a vádat elejti.

Dr. Szilva Béla, a panaszosok képviselője, kéri a bíróságtól a meghívásos lelkészválasztás alapjául szolgáló presbiteri jegyzőköny felolvasását.

Bíróság felolvastatja a kért presbiteri jegyzőkönyvet.

Dr. Szilva Béla ennek, valamint többi panaszainak alapján, miket tanúvallomásokkal igazol, kéri a választás megsemmisítését.

Kiss Ernő panaszlott kijelenti, hogy a meghívásos eljárás szabályszerűen történt s az ellene emelt vádakkal nem azonosítja magát, igazolja, hogy a lelkészi állás megüresedése napjától Sajóhidvégen nem volt jelen.

Elnök a tárgyalást berekeszti és zárt tanácskozmány után nyílt ülésben kihirdeti a bíróság szótöbbséggel hozott ítéletét:

Az alsózempléni egyházmegyei egyházi bíróság, mint közigazgatási bíróság a sajóhidvégi meghívás útján történt lelkészválasztás elleni közigazgatási bírósági ügyben alúlírt napon és helyen megtartott tárgyalás után a következőképen

ítélt:

Egyházmegyei közigazgatási bíróság a sajóhidvégi meghívás útján történt lelkészválasztást az E. T. II. t.-c. 44. §-ának a) pontja alapján megsemmisíti, kijelenti, hogy az egyháznak a meghívásos választási joga továbbra is fennáll s Kiss Ernő s. lelkész ebben, valamint az esetleges pályázat útjani lelkészválasztásban részt vehet, meghívható és pályázhat.

Indokok:

A felolvasott presbyteri jegyzőkönyvből kitűnt, hogy 14 presbiter közül csak 5 írta alá a meghívási határoza-

tot, a többi részint harctéren való tartózkodása, részint betegség vagy más ok miatt nem volt jelen, egy pedig a jelenlevők közül ellenezte a meghívást, így az egyház-tanácsnak nem az általános többsége járult a meghíváshoz; semmi okirat nem igazolja a választóközönség általános többségének meghívási óhaját, tehát a lelkészválasztás E. T. II. t.-c. 9. §-ban foglalt alapkövetelményeket nélkülözte. Kiss Ernő s. lelkész jogosultsága továbbra is fenn volt hagyandó, mert ez ellene emelt panaszok a bizonyítási eljárás során beigazolást nem nyertek.

Kmf.

Bálint Dezső
egyházi elnök.

Meczner Béla
világi elnök.

Dr. Asztalos Kálmán
jegyzőkönyvvezető, v. jegyző.

IV.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett Sárospatakon, 1916. évi április hó 27-ik napján az alsózempléni ref. egyházmegyei egyházi bíróság, mint közigazgatási bíróságnak Verebélyi Barna Olaszliszkára megválasztott lelkész választása ellen Kolozsy Ferenc és társai által benyújtott felebbezési ügyben megtartott tárgyalásról.

Jelen voltak :

A bíróság részéről: Bálint Dezső esperes, Meczner Béla gondnok elnökség; utóbbi ügyis, mint a tárgyalást vezető elnök. Hézszer Emil, Máthé Gyula, Keresztury József, Palóczy József, Gortvay Aladár, Miklós Béla, Dr. Kovács Gábor, Nagy Barna, Dr. Kiss Sándor, Sebeő Gyula tanácsbírák és Dr. Vitányi Miklós világi főjegyző, mint jegyző.

Felek részéről: panaszosok képviselőjében Dr. Nagy Béla sátoraljaújhelyi ügyvéd, — Verebélyi Barna megválasztott lelkész.

Tárgyalás alatt van a Verebélyi Barna olaszliszkai lelkész választása ellen Kolozsy Ferenc és 9 társa által beadott panasz.

Elnök az ülést megnyitván, az V. t.-c. 54. §-a értelmében felhívja a bíróság tagjait a tekintetben való nyilatkozattételre, hogy tudomásuk szerint nem forog-e fenn vala nelyükre nézve hivatalból figyelembe veendő érdekeltségi eset.

Megállapított, hogy a bíróság tagjaira nézve sem hivatalból figyelembe veendő érdekeltségi eset fenn nem forog, sem ellenük törvényen alapuló érdekeltségi kifogás nem tétetett.

Erre az elnök megállapítja, hogy a bíróság tagjai kellő számban vannak jelen és hogy az szabályszerűen megalakult. Elnök elrendeli az ügy érdemleges tárgyalását. Sebeő Gyula előadó ismerteti az ügy állását.

Elnök ezután felhívja a feleket, hogy az ügyre vonatkozó állításaikat és bizonyítékaikat adják elő.

Panaszosok képviselője a panasznak azt a részét, amely szerint az II. t.-a. 44. §. c) d) e) pontjába ütköző érvénytelenségi ok alapján kérték a választás megsemmisítését, visszavonja és a választást csupán a II. t.-c. 9. és 20. §, illetve a 44. §. a) pontja alapján kéri megsemmisíteni.

Verebélyi Barna kéri a választást megerősíteni.

Elnök a tárgyalást berekesztvén, zárt tanácskozás után nyílt ülésben kihirdeti a bíróság által egyhangúan hozott következő

ítéletet:

Az alsózempléni ref. egyházmegyei bíróság, mint közigazgatási bíróság Kolozsy Ferenc és társainak az Olaszliszkán 1916. évi február 6-án megtartott lelkészválasztás ellen beadott panaszát elutasítja és Verebélyi Barna segédlelkészt törvényesen megválasztott olaszliszkai lelkésznek jelenti ki, egyidejűleg panaszosokat 41 kor. 80 fillér eljárási költség megfizetésére kötelezi.

Indokok:

Az Olaszliszkán megüresedett lelkészi állásra 1916. február 6-án meghívás útján Verebélyi Barna segédlelkész választatott meg lelkésszé. Kolozsy Ferenc és 9 társa a választás ellen panasszal éltek és kérték a választásnak az E. T. II. t.-c. 9., 20., 44. §. a) c) és d) pontjába üt-

közö érvénytelenségi okok alapján leendő megsemmisítését. Az általuk hivatkozott tanúk kihallgatása, illetve a vizsgálat lefolytatása után azonban a 44. §. c) és d) pontjára alapított panaszokat, mint teljesen alaptalan visszavonták és csupán a II. t.-c. 20. § és 9. illetve 44. §. a) pontja alapján kérték a választás megsemmisítését azért, mert a megválasztott lelkész a temetés után még istenitiszteletet tartott a községben és mert a 9. §. értelmében a választói jogosultsággal bíró egyháztagok általános többsége, akik a meghívás útján való választást jogosultnak és törvényesen kérhették volna, nem volt meg, mert igaz ugyan, hogy a presbiteriumhoz e tárgyban beadott kérvényt 110-en írták alá, de összesen is csak 101 jogosult választó van és a kérvényt sajátkezűleg aláírt választók száma a választók általános többségét nem alkotja. A panasznak azonban ez a része is alaptalan. Megállapítja a bíróság, hogy Verebélyi Barna, aki elődje életében Olaszliszskán segédlelkész volt, egy nappal sem tartózkodott tovább a községben a kelletténél, hanem csak addig, míg felmentését megkapta, vagyis a lelkész halálától számított 4 napig. Ezen idő alatt hivatalos kötelességét teljesítette és a közbeeső vasárnapon istenitiszteletet is tartott. Megállapítja a bíróság a presbiteriumnak 1916. évi január 16-án tartott gyűléséről felvett jegyzőkönyvből, hogy a meghívást kérelmező ívet aláírt 110 egyén közül 67 jogosult választó és ekként Verebélyi Barna meghívás útján leendő megválasztását a választói jogosultsággal bíró egyháztagok általános többsége kérte. Ezek alapján a panaszosokat panaszukkal elutasítani, a felmerült költségekben marasztalni és a választás törvényszerűségét kellett kimondani.

Elnök felhívja a feleket a tekintetben való nyilatkozásra, hogy megnyugosznak-e az ítéletben vagy pedig felebbeznek.

Panaszosok képviselője kijelenti, hogy az ítéletben megnyugszik.

Kmf.

Bálint Dezső
egyházi elnök.

Dr. Vitányi Miklós
jegyzőkönyvvezető.

Meczner Béla
világi elnök.

Tárgymutató.

Jelenvoltak névsora.

I. Közgyűlési ügyek.

1. Bálint Dezső esperes imája. Gyűlés megnyitás.
2. Alakulás, képviselők és elmaradtak igazolása.
3. Miskolczy Endre papi aljegyzői állásáról való lemondása és a szavazás elrendelése.
4. Ifj. Bálint Dezsőnek jegyzői helyettesítésére történt behívása.
5. Lelkészi és tanítói beerősítések.
6. Esperesi évi jelentés és a jelentéssel kapcsolatos határozatok.
7. A bírósági ülés helyének és idejének kihirdetése.
8. Egyházkerületi képviselők kiküldése.
9. Állásfoglalás a sárospataki főiskola theologiai és jogi szakának áthelyezése ellen.
10. Nemleges jelentés a nagygeresdi egyezség megszűnésével kapcsolatban.
11. Jelentés az egyházmegyében folyamatban levő belmissiói munkáról.
12. A Hodossy-féle „Kántorkönyv“ kötelező használata.
13. Utasítás a népiskolai statisztikai adatok pontos és hibátlan kiállítására.
14. A végbizonyítványt nyert népiskolai tanulók számának bejelentése elrendeltetik.
15. A bacskai és bodrogszentesi missiói jelentés.
16. Belmissiói tervezetek.
- 17.a) A pácini lelkészi könyvtár végleges rendezése.
- 17.b) Javaslat a lelkészi könyvtár elmaradt könyvilletményeinek pótlása tárgyában.
18. Szomotori ártérádó-hátralék.

19. Szomotor építkezéseire haladékot nyer.
20. Karos ismételten útasíttatik kivetési tervezetének beterjesztésére.
21. Erdőhorváti faiskola-ügye rendezésére felhívatik.
22. Jelentés Szily József tartozásának rendezéséről.
23. A tokaji egyház javára esedékes kamathátralékok befizetéséről szóló jelentés tudomásul vétetik.
24. Utasítás a bodrogkeresztúri lelkész számára a Hubay-féle tartozás tárgyában.
25. Bodrogsára adósegély ügye.
26. Karosi 1914. évi számadás.
27. Az alsódobszai „Tóth Mihály“-féle alap visszafizetése.
28. Sajóhidvégi és hernádnémeti kamathátralékok.
29. A kiségesi lelkész és gondnok fegyelmi eljárás terhe alatt útasíttatnak az 1914. és 1915. évi számadások beterjesztésére.
30. Megyaszói lelkészi díjlevél pótlás végett visszaadatik.
31. A cigándi lelkészi fizetés békés megosztása.
32. Kántor Lajos karcsai tanító elleni vádak visszavonása.
33. További nyilvántartásba vett ügyek.
34. A cigándi tanyai új épületek átvétele.
35. A taktaszadai felügyelő lelkész tiszteletdíja.
36. Orosz József mustváltság követelése és a lelkész ellen emelt panasza.
37. Horváth János káplántartási jogosultsága.
38. A „Magyar Élet és Járadék Biztosító Intézet“ nyugdíj-biztosítási előterjesztése a lelkészek komoly figyelmébe ajánlatik.
39. A csobaji rendkívüli kivetés megerősítése.
40. Pálóczy Ilonka részére a „Gecsey Péter“-alap egy évi kamata megadatik.
41. Ssöllössy Izabellának ugyanezen alap egy évi kamata ki-útaltatik.
42. Az „Országos Ref. Lelkészegyesület“ tagsági díjai köz-igazgatási úton be nem szedhetők.
43. Szomotor azon kérelme, hogy lelkészi állása 3 évig be-töltetlenül maradjon, nem teljesíttetik.
44. Pácini kölcsön konvertálása.
45. A makkoshotycai rendkívüli kivetés megerősítése.
46. A makkoshotycai közalapi segélykérvény.

47. A prügyi egyház rendkívüli teherviselést vállaló határozata megerősítést nyert.
48. Utasítás a taktaszadai rendkívüli kivetés és temetőhely vétel tárgyában.
49. Utasítottatik a monoki egyház a lelkész javára haszonélvezetül a Gróf Andrássy hitbizomány által átengedett 6 hold föld után esedékes díjak kifizetésére.
50. Olaszliszkai belsőség eladása pártolólág az egyházkerület-höz jóváhagyás végett felterjesztetik.
51. A berzéki hadikölcsön jegyzése.
52. A cigándi tagbirtok haszonbéri szerződése jóváhagyatik.
53. Onga János és neje alapító-levelének helyesbítése iránti intézkedés.
54. A taktaharkányi II-od tanítói díjlevél megerősítése.
55. Székely Imre segély iránti kérelme fedezet hiányában nem teljesíthető.
56. Taktaharkány a lelkészi földek után járó vízszabályozási költségek fizetésére köteleztetik.
57. Székely Imre díjlevél átalakítás iránti kérelme a közigazgatási bizottsághoz tétetik át.
58. Alsódobsza engedélyt nyer a régi adózási rendszer meghagyása mellett adósegélyének a templomtető kijavítására célbavett felhasználására.
59. Utasítás a díjlevélbeli természetbeni járandóságok természetbeni, vagy folyó árban való kiszolgáltatása iránt.
60. Dr. Kérészy Sándor harmadik ügyésszé megválasztatik.
61. Kenézlő kölcsönügye.
62. A tállyai kölcsönügy.
63. A tállyai hadikölcsön jegyzések.
64. Szabó István és társainak költségmegtérítés iránti kérelme az esperesnek kiadatik.
65. Tokaj két rendbeli tőkekövetelése tárgyában hozott határozata jóváhagyatik.
66. 1915. évi számvevőszéki jelentés és a vonatkozó határozatok.
67. Jegyzőkönyvhitelesítő-bizottság kiküldése.
68. A gyűlés berekesztése.

II. Bírósági ügyek.

- I. Az időszaki tanács megalakítása.
- II. A rozvágyi lelkészválasztás ellen beadott panasz.
- III. A sajóhidvégi lelkészválasztás elleni felebbezés.
- IV. A panasszal megtámadott olaszliszkai lelkészválasztás.

Az egyes pontokat jegyezték:

Janka Károly papi főjegyző az 1—4, 6—16. kgy.

Dr. Vilányi Miklós világi főjegyző a 35, 36, 43, 47, 49, 50, 52, 55—58, 61—64. kgy. és

Gecse Lajos papi aljegyző az 5, 17. a), 18—33, 66—68. kgy. és

Dr. Asztalos Kálmán világi aljegyző a 39, 44—46, 48. kgy.

Ifj. Bálint Dezső jegyzőhelyettes a 17. b), 34, 37, 38, 40—42, 51, 53, 54, 59, 60, 65. kgy.

Betűsoros névmutató.

- A**lsóbereczki 66.
Alsódobsza 27, 58.
Ardó János és társai 32.
Ágcsernyő 66.
Bacska 5, 15.
Bartha József 34, 59, 60, 67. Bir. I.
Ifj. Bálint Dezső 4.
Berzék 16, 51, 66.
Bodroghalász 66.
Bodrogkeresztúr 24, 66.
Bodrogolaszi 16.
Bodrogsára 25.
Bodrogszentés 15, 16, 66.
Czigánd 5, 31, 34, 52, 66.
Csobaj 16, 39, 66.
Dékán 66.
Egyházak általában 12, 16, 59, 66.
Egyházkerület 5, 9, 10, 11, 13, 15, 17 b), 37, 46, 50, 54,
61, 62, 66.
Egyházmegyei pénztárnok 66.
Erdőhorváti 21.
Esperes 1, 3, 6, 8, 18, 20, 29, 36, 39, 40, 41, 57, 64, 66,
67, 68. Bir. I.
Fodor Károly 5.
Haraszti Károly 5.
Hernádkak 16.
Hernádnémeti 28, 66.
Hézsér Emil 9. Bir. I.
Horváth János 37.
Iskolai körlátogatók 14.
Janka Károly 5, 8, 9.

- Janka Péter Bir. II.
Karászy Benő 9.
Karcsa 16, 32, 66.
Karos 20, 26, 66.
Kántor Lajos 32.
Keresztúry József 6, 9. Bir. I.
Kenézlő 16, 21.
Dr. Kérészy Sándor 60.
Királyhelmece 66.
Kiss Ernő Bir. III.
Kisgéres 16, 36, 66.
Kiskövesd 66.
Dr. Kiss Sándor 8, 67.
Kistárkány 66.
Dr. Kovács Gábor 8, 9.
Lácza 5, 16, 66.
Legyesbénye 6, 66.
Lelkészek általában 13, 16, 38, 66.
Luka 16, 66.
Magyar Élet és Járadék Biztosító Intézet 38.
Makkoshotyka 45, 46.
Máthé Gyula 8.
Meczner Béla 1, 8, 9, 67, 68. Bir. I.
Megyaszó 45, 46.
id. Miklós Béla 6, 8. Bir. I.
Miskolczy Endre 3, 8.
Monok 49.
Móré Ilona 5.
Tolcsvai Nagy Barna Bir. I.
Nagy Béla 9.
Nagykövesd 6, 66.
Nagyrosvány Bir. II.
Olaszliszka 16, 50, 66. Bir. IV.
O. R. L. E. 42.
Orosz József 36.
Örös 6, 16, 66.
Pácin 17 a), 44.
Pálóczy Ilonka 40.
Pálóczy József 8.
Pecsenye András 29, 36.

Perbenyik 16.
Prügy 47.
Ricse 66.
Sajóhidvég 28, 66. Bir. III.
Sajókesznyéten 5, 33.
Sárospataki főiskola 9.
Sebeő Gyula 8. Bir. I.
Semjén 5, 66.
Sütő Kálmán 9.
Szabó István és társai 64.
Dr. Szánthó Elek 22.
Székely Imre 35, 55, 56, 57.
Szily József 22.
Szomotor 18, 19, 43, 66.
Szöllőssy Izabella 41.
Takács Béla 15.
Taktaharkány 54, 56.
Taktakenéz 16.
Taktaszada 16, 48.
Tanítók általában 12, 13.
Tanügyi biz. elnök 13, 14.
Tarcál 66.
Tállya 62, 63.
Tiszakarád 66.
Tiszalúc 16.
Tokaj 23, 65, 66.
Verebélyi Barna Bir. IV.
Verebélyi Dezső 5.
Viss 16.
